RODICA BIRĂU

COLECȚIA MEA DE LEGENDE

Rodica Birău

Colecția mea de legende

Legende despre păsări, animale și insecte

repovestite de Horincar Floarea

Școala generală nr.8 „Corneliu Coposu"

Zalău

LEGENDA MÂȚEI

Demult, demult, trăia o femeie sărmană și văduvă. Și, se spune că avea văduva o fată frumoasă, dar frumoasă cum rareori se întâmpla să fie făptură omenească. Avea fata vădanei păr lung și mătăsos care-i curgea în valuri de aur pe umerii albi ca zăpada. Privirea fetei era mai senină și mai strălucitoare ca albastrul cer de vară. Dar pe cât era de frumoasă pe atât de leneșă era odrasla femeii din poveste.

Sărmana văduvă trudea singură vara și iarna, în casă și în ogradă, și pe la oamenii din sat, și pe la boieri, ca să poată pune mâncare pe masă. Când oboseala o dobora își ruga fiica s-o ajute la treburile gospodărești, dar frumoasa nici că se sinchisea de rugămințile și de truda mamei.

Dar știa s-o refuze pe bătrână cu atâta lingușeală în glas, cu blândețe în ochi, și cu surâs pe buze, încât biata femeie îi ierta trădarea, viclenia și ipocrizia din căpșorul ei frumos.

Cât era ziua de mare, stătea fata în oglindă și-și admira chipul. Dacă era cald afară, se retrăgea la răcoarea odăii. Dacă era frig dormea pe cuptor, întinzându-se cu lene multă în căldura așternutului. Și cum fericirea și buna dispoziția n-o părăseau nicicând, fata cânta cu glas mângâietor și dulce de se oprea lumea pe uliță s-o asculte.

Dar se întâmplă ca într-o iarnă grea, femeia căzu la pat doborâtă de boală. Era afară frig de crăpau ouăle de păsări, și nămeții de zăpadă ajungeau până la fereastră.

Degeaba se rugă mama de fiică-sa să iasă să dea de mâncare la păsări și la văcuță, căci fata rămase cuibărită pe cuptorul, care și el începea să se răcească și murmura

încetișor un cântecel numai de ea știut.

Văzând atâta nepăsare și delăsare din partea fetei, bătrâna răpusă de suferință, blestema cu ochii înecați în lacrimi amare pe fățarnica-i odraslă.

„Pe cuptor să-ți petreci toată viața și când s-o sătura străinii de lenea ta să te arunce în uliță!"

Și spunând aceste vorbe grele, femeia își dete ultima suflare.

Peste două-trei zile, văzând că ușa nu se mai deschide, vecinii au intrat în casă. Au găsit-o pe femeie țeapănă în patul ei sărăcăcios, dar fata dispăruse fară urmă. Dar mare le-a fost oamenilor uimirea când zăriră pe cuptor vietate frumoasă, cu blana mătăsoasă și aurie, care îi privea fix cu doi ochi de un albastru fară seamăn. Micuța făptură torcea încetișor. Părea atât de blândă, firavă, mlădioasă și neajutorată.

Când o femeie a întins mâna s-o mângâie, plăpândul animăluț și-a scos gheare ascuțite și s-a repezit să zgârie mâna întinsă.

Atunci femeia a apucat-o cu mâna însângerată de după ceafa și a aruncat-o în zăpada din fața casei.

Așa a apărut pe lume pisica, animal frumos și grațios, dar perfid, trădător, lacom și leneș peste măsură.

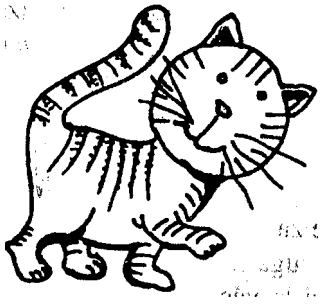

LEGENDA CÂINELUI

Demult, demult, când Sfântul Petru umbla pe Pământ printre oameni, spre a-i cunoaște, și a-i ajuta, trăia un cioban într-un vârf de munte alături de turma sa de mioare. Pleca primăvara devreme și se întorcea târziu în miez de toamnă, la ai săi în sat. Dar în acel an, peste cioban dădu un mare necaz. Lupii se învățaseră la oi, și cum se depărta de turmă ciobanul, cum ieșeau de sub poalele pădurii hămesiți de foame și înșfăcând ce puteau, răreau pâlcul de mioare pe fiece zi.

Ciobanul nu se mai depărta de oițe nici cât a merge până la stână.

Într-o dimineață, cu ploaie rece și deasă, pe când păstorul își păzea mioarele, apăru în fața lui, de niciunde, un bătrân gârbov cu barba albă, care-l rugă din suflet să-i dea ceva de mâncare să-și potolească foamea grozavă.

La început păstorul ezită să plece și să-și lase oițele singure de teama lupilor, dar apoi i se făcu milă de moșneag și lăsând turma în grija moșului se îndreptă spre colibă.

Cum plecă păstorul, un lup și o lupoaică cu ochi hulpavi apărură din desișul verde. Bătrânul, cum îi văzu ridică un braț spre cer și murmură vorbe numai de el știute.

Ca prin minune cele două fiare se potoliră, începură să bată din cozi, și se târâră la picioarele bătrânului. Moșneagul, care era chiar Sfântul Petru îi mângâie pe cap și le spuse:

„- De azi încolo să păziți turma acestui om vrednic, ca nimeni să nu-l mai prade vreodată!"

Când se întoarse ciobanul cu o bucată de caș și alta de

pâine și văzu cum se gudurau lupii la picioarele oaspetelui său, căzu în genunchi și îi mulțumi cu lacrimi.

Și lupul și lupoaica păziră turma norocosului păstor. Pe puii de lup, ciobanul îi vându altor păstori și de atunci câinele și ciobanul au devenit prieteni nedespărțiți.

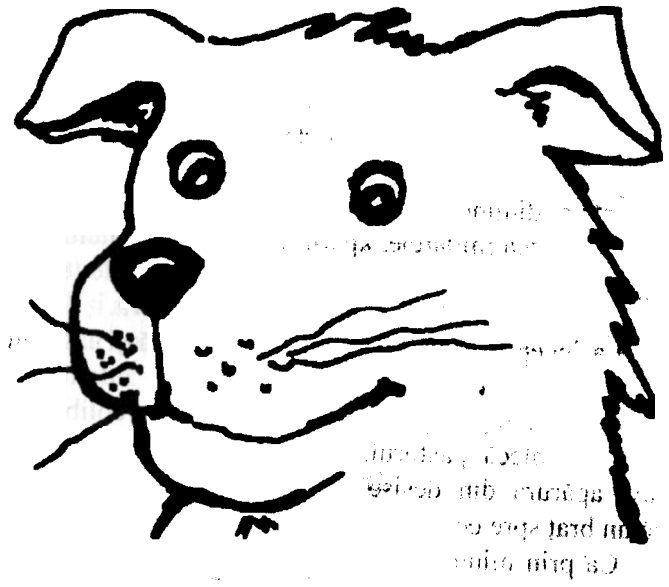

ACUL ALBINEI

Atunci când Dumnezeu a făcut lumea, a dat fiecărei viețuitoare câte o armă de apărare: unora le-a dat dinți ascuțiți, altora le-a dat gheare. Albinei i-a dat doar un ac mititel și i-a zis:

- Cu acest ac vei birui toți dușmanii. Când îi vei înțepa, carnea se va umfla în jurul înțepăturii și îi va ustura.

Albina însă nu s-a mulțumit cu ce i-a dat Dumnezeu și i-a zis acestuia:

- Doamne, arma pe care mi-ai dat-o este prea mică. Dă-mi și puterea să-l omor pe cel pe care îl voi înțepa!

Văzând răutatea albinei, Dumnezeu s-a supărat și a spus:

- Mierea ta să fie dulce, iar din ceara ta să se facă lumânări care să lumineze bisericile la sfânta slujbă. însă, pentru că ești atât de rea, când vei înțepa pe cineva cu acul, să mori tu, nu cel înțepat!

LEGENDA BERZEI

La început, Barza era un om. Într-o zi, Dumnezeu i-a poruncit să ia un sac în care să bage șopârlele, șerpii, racii, melcii, broaștele, peștii și să le ducă la baltă. L-a avertizat însă să nu dezlege sacul, pentru că animalele ar ieși și nu le-ar mai putea strânge în sac niciodată.

Omul a luat sacul și a plecat spre baltă. Ostenit de atâta greutate, s-a oprit gâfâind în drum. În sac se zbăteau toate viețuitoarele cărate. Milos din fire, omul nostru. Barza, s-a gândit să dezlege sacul la gură pentru a vedea cum stau lighioanele. Cum a desfăcut sacul, șopârlele, șerpii și broaștele au tulit-o prin iarbă. Numai peștii, racii și melcii au rămas, la umezeală, în fundul sacului. Doar pe acestea le-a dus Barza la baltă, dându-le drumul în apă.

Supărat că i-a încălcat porunca, Dumnezeu l-a pedepsit pe om, ca neam de neamul lui, cât va trăi pe pământ, să adune mereu din lunci șerpi, șopârle și broaște.

Dumnezeu a suflat peste slujitor și l-a prefăcut într-o barză (cocostârc). De-atunci, barza umblă prin luncile mlăștinoase și adună lighioane, înghițindu-le, ca să se răzbune că au fugit din sac.

LEGENDA BIVOLULUI

Un om era dator unui popă 6 lei. Popa, om rău la suflet, mereu îi scotea ochii pentru acei bani, încât bietul datornic nu știa ce să facă.

- Doamne, Doamne, de-aș găsi undeva niște bani să-i dau preotului! - a zis omul necăjit.

Fiindu-i milă de el, Dumnezeu a trimis pe pământ un înger cu un sac de bani, pe care l-a pus în drumul omului. Bucuros, acesta a pus sacul în spinare și a plecat cu el acasă. A luat 10 lei și s-a dus cu ei la preot ca să i-i schimbe. Mirat, preotul l-a întrebat de unde are bani.

Când a aflat ce noroc a dat peste om, popa a alergat de a tăiat un bivol, i-a jupuit pielea cu coarne cu tot, s-a îmbrăcat cu ea și a mers la ușa omului, zicându-i:

- Dă-mi banii, că sunt ai mei! De ce i-ai luat din drum?

Speriat de moarte, omul i-a dat sacul cu bani. Popa l-a luat și a fugit cu el acasă. Când să dea însă pielea de bivol jos de pe dânsul, a văzut că nu reușește, deoarece aceasta se lipise de trupul lui. A căutat repede cărți pentru a vedea cum trebuie să procedeze pentru a scăpa de belea. În cărți scria că trebuie să ducă banii înapoi.

A luat, atunci, preotul sacul cu bani și s-a întors la casa omului, spunându-i acestuia că n-a vrut decât să facă o glumă. A pornit înapoi spre casă și a încercat din nou să-și scoată pielea, dar aceasta nu s-a dezlipit, iar popa a rămas bivol până în ziua de astăzi.

LEGENDA BROAȘTEI ȚESTOASE

Într-un sat trăia odată o babă care avea o moară. Cu toate că avea în casă de toate, încât ar fi putut să mai trăiască zece oameni pe lângă ea, baba era foarte zgârcită și nu da la nimeni ceva degeaba. Din vama pe care o primea de la cei care veneau să macine la moara sa, și-a umplut casa de averi și, cu toate acestea, se căina că este săracă ca vai de capul ei.

într-o seară friguroasă, după ce închise moara, baba intră în camera sa și începu să-și numere banii de aur, pe care îi ținea ascunși într-o ladă. Deodată, se auziră bătăi în poartă și baba trimise o slugă ca să vadă cine o deranjează.

Când sluga deschise poarta, văzu doi moșnegi flămânzi și rebegiți de frig. Cei doi erau Dumnezeu și Sfântul Petre, dar ea nu avea de unde să-i cunoască. După ce salutară, drumeții spuseră că i-a apucat noaptea pe drum și nu au unde să doarmă, așa că s-ar mulțumi măcar cu un colțișor de grajd, unde să pună capul jos și cu ceva de mâncare.

Sluga dădu fuga la stăpână ca să-i spună totul, dar uită să închidă poarta. Cei doi moșnegi intrară în curte și începură să cerceteze locul. Auzind ce îi cer drumeții și mai ales văzând că au intrat peste ea, baba îi zise slugii:

Fugi repede și spune-le că nu am nici mâncare, nici unde să-i culc! Scoate-i afară, că altfel pun câinii pe ei!

Apoi, ca să nu fie văzută de cei doi drumeți, baba stinse repede opaițul și se ascunse sub o troacă mare, în care dădea mâncare porcilor.

Dumnezeu, care vedea și auzea totul, chiar și prin ziduri, se înfurie la culme și o blestemă astfel:

- Babă rea și zgârcită, imediat să te transformi într-o broască urâtă și mare, iar troaca sub care te-ai ascuns sa te acopere ca o carapace în vecii vecilor!

De atunci se spune că există broasca țestoasa.

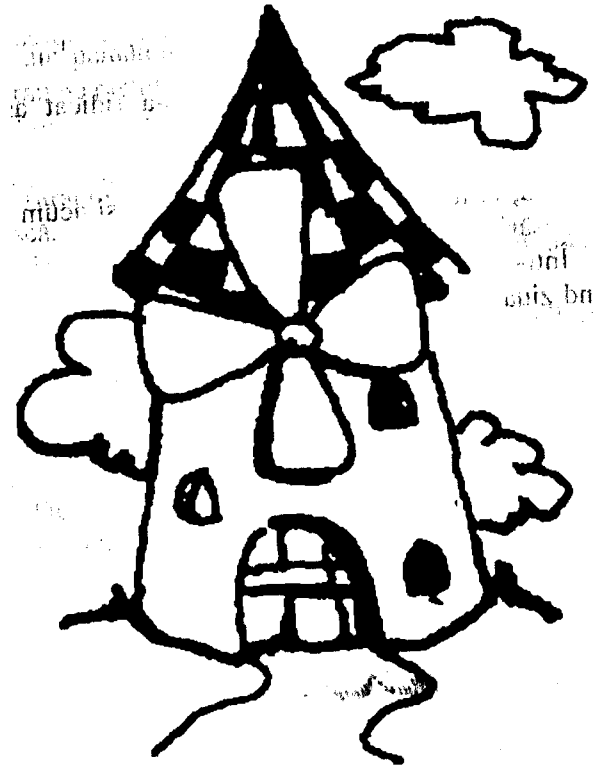

LEGENDA BUFNIȚEI

La început, bufnița a fost împărătească peste toate păsările din lume. Ea era însă foarte rea, își asuprea din cale-afară supușii și făcea numai nedreptăți.

Nemaiputând răbda, poporul s-a ridicat asupra ei, vrând să o prindă și s-o omoare. De frică, împărăteasa a fugit și s-a ascuns. Se zice că, de atunci, bufnița niciodată nu umblă ziua, ci numai noaptea, temându-se și acum că o vor prinde păsările și o vor omorî.

Într-adevăr, de câte ori vreo bufniță este zărită zburând ziua, celelalte păsări nu se lasă până nu o prind și o scarmănă bine de tot.

Aceasta este răsplata pentru că, atunci când era împărătească, a fost așa de crudă și de tirană față de supușii ei.

LEGENDA CÂRTIȚEI

A fost odată un popă care avea un lan de grâu. El era vecin cu un țăran sărac, dar cinstit. Acest popă, voind să fure o parte din pământul țăranului, a mutat hotarul, fapt ce l-a necăjit rău pe bietul țăran, care i-a cerut pământul înapoi.

Popa s-a arătat tare amabil și i-a zis vecinului să pună hotarul acolo unde va zice pământul, când îl va întreba.

Țăranul nu pricepea cum poate pământul să vorbească, neștiind că popa plănuise să-și îngroape fiica într-un loc, iar atunci când el o va întreba: „Pământule, aici e hotarul?", atunci ea să zică: „Da, aici e!".

Văzându-se nedreptățit de vocea pământului, omul a plecat supărat acasă. Atunci, popa vru să-și scoată fata din pământ, dar nu o găsi. Săpă și în alte locuri, dar fata nu era de găsit nicăieri. Ea se făcuse cârtiță și tot umbla pe sub pământ, spunând: „Aici e hotarul, tată!"

De atunci, cârtița face mușuroaie prin locuri cultivate, în amintirea tatălui său.

Așa a pedepsit Dumnezeu pe acel preot, a cărui fată se chema chiar Cârtița.

LEGENDA CUCULUI

Erau odată doi fraţi, cărora de mici le-au murit părinţii. Pe unul îl chema Ion, iar pe celălalt Cucu.

Într-o zi, cei doi băieţi se hotărâră să plece în lume, ca să-şi caute de lucru. Trecând printr-o pădure, le ieşi în cale un lup. Băieţii se speriară şi o luară Ia fugă: Ion într-o parte, iar Cucu în alta.

Văzând că se lăsase întunericul, Ion se opri din fugă şi începu să-şi caute fratele. Cercetă toată pădurea, dar nici urmă de Cucu. Începu atunci să plângă cu lacrimi amare şi să-l strige cu glas aşa de tânguitor, încât ar fi înduioşat şi pietrele.

Timp de o săptămână cutreieră toate drumurile, câmpiile şi pădurile, întrebă toţi oamenii pe care îi întâlni în cale, dar toată osteneala lui fu în zadar. Începu chiar să slăbească şi, după un timp, ajunse aşa de uscat, de nu-l mai recunoşteai. Cu toate acestea, el nu încetă să-şi caute fratele şi striga mereu: „Cucu! Cucu! Cucu!"

Într-o zi, Dumnezeu şi Sfântul Petre coborâră pe pământ şi întâmplarea facu să treacă chiar pe lângă bietul Ion. Sfântul Petre se înduioşă atât de tare când îl văzu aşa de slab şi de necăjit, încât îi zise lui Dumnezeu:

- Fie-ţi milă de el, Doamne, şi îl uşurează! Fă-l pasăre ca să nu se mai trudească atâta, căci pasăre fiind, poate l-o găsi mai repede!

Dumnezeu nu se lăsă mult rugat şi-l transformă pe Ion într-o pasăre care de atunci cântă mereu prin grădini şi prin păduri şi tot strigă mereu: „Cucu! Cucu! Cucu!".

LEGENDA CIOCĂNITOAREI

Se zice că era odată o femeie căreia îi plăcea să-şi bage nasul peste tot, chiar şi acolo unde nu-i fierbea oala.

Într-o zi, Dumnezeu prinse toate gângănii le care mişunau pe pământ, precum furnici, ţânţari, viespi, gărgăuni, le bagă într-un sac pe care-l legă la gură, apoi o chemă pe femeie şi-i zise:

- Femeie, ia sacul acesta şi du-te de-l aruncă în mare. Dar să nu cumva să îl dezlegi ca să vezi ce este în el, că va fi vai şi-amar de capul tău!

Femeia promise că o să facă întocmai ce i s-a cerut. Ea luă sacul în spate şi porni spre mare. După numai câţiva paşi o cuprinse o aşa mare curiozitate să vadă ce se ascunde în sac, încât nu rezistă tentaţiei şi dezlegă sacul.

Nici nu apucă ea bine să-l dezlege şi gângăniile, văzându-se iarăşi slobode, ieşiră din sac şi începură să se răspândească în toate părţile şi să se ascundă unele prin crăpăturile din scoarţa copacilor, altele prin iarbă şi prin ţărână.

Femeia, de teamă că o s-o pedepsească Dumnezeu că nu s-a ţinut de cuvânt şi i-a încălcat porunca, începu să alerge ca o bezmetică în toate părţile după gângănii, cu gândul să le prindă şi să le bage înapoi în sac. Bineînţeles că nu fu în stare să le prindă pe toate, căci acestea se împărţiseră iar pe toată faţa pământului.

Dumnezeu, văzând că femeia nu l-a ascultat, se mânie aşa de tare, încât hotărî să o pedepsească aspru. Astfel o prefăcu într-o ciocănitoare şi-i zise:

- Cât va fi lumea, tu să umbli să aduni de peste tot

insectele cărora le-ai dat drumul!

De atunci ciocănitoarea umblă mereu din copac în copac și bate cu ciocul în scorburile copacilor pentru a descoperi locurile unde s-au ascuns gângăniile cărora din prea mare curiozitate, le-a dat drumul.

LEGENDA GREIERULUI ȘI A FURNICII

Se zice că demult, tare demult, trăia într-o împărăție un copil atât de frumos, încât și Soarele spunea că, prin câte țări colindase el, nu văzuse un copil mai frumos.

Când se facu mare, copilul își facu singur un fel de lăută, cu câteva strune, pe care le ciupea cu unghia pentru a scoate diverse sunete. Ceilalți copii, auzind sunetele lăutei sale, gri, gri, gri, îl porecliseră Greier. Acum Greier îi uimea pe cei din jurul său nu numai cu frumusețea, ci și cu cântecele sale minunate, astfel că toate fetele se îndrăgostiră de el.

Tot în acea vreme, Soarele avea o fată pe care o ținea închisă în palatul său de cleștar. Într-o zi, privind pe fereastră, fata îl zări pe tânărul Greier pe un câmp cu flori și rămase înmărmurită când îl auzi cum cânta. Se îndrăgosti pe loc de el și din acea clipă nu mai dorea nimic altceva, decât să-l privească toată ziua pe fecior.

De atunci, fata deveni mai tristă și începu să slăbească. Tatăl său, Soarele, intră la bănuieli și începu să o urmărească pe furiș. Când văzu că fiica sa se îndrăgostise de un pământean, se supără atât de tare, încât hotărî să-l pedepsească pe tânărul Greier, pentru ca fata să nu-l mai vadă niciodată.

Astfel, într-una din zile, când Greier cânta pe malul unui râu, Soarele trimise spre el o rază și-l prefăcu într-un gândac negru, menit să trăiască printre frunze.

Fata Soarelui, văzând de sus nenorocirea care se abătuse asupra iubitului său, se aruncă pe fereastra palatului, sperând să-l poată salva pe Greier, însă imediat ce ajunse pe

pământ tatăl său descoperi fuga ei. De furie și de tristețe, el o prefăcu într-o furnică, pentru a trăi veșnic alături de iubitul ei, Greier.

LEGENDA LILIACULUI ZBURĂTOR

Pană-Împărat avea un singur fecior, numit Liliac. Când bătrânul își dădu duhul, Liliac ajunse împărat și porni să-și cunoască împărăția și supușii. Ajungând la marginea unui sat, țăranii i-au ieșit îngrijorați înainte și l-au rugat să nu intre în satul lor, pentru că aici, într-o peșteră întunecoasă, locuiește o zgripțuroaică haină, care preface pe oricine trecea pe acolo în animal, în pasăre ori în stană de piatră.

Neînfricat, Împărat-Liliac nu luă în seamă spusele sătenilor și pătrunse în peștera vrăjitoarei, care îl și prefăcu într-un șoarece.

După câteva zile, bietul animal a ajuns în sat și s-a urcat în clopotnița bisericii. Seara când a venit clopotarul să bată toaca în turn, a dat de șoricel și, neștiind că acesta era chiar împăratul Liliac, a dat să-l cotonogească. Șoricelul facu un salt și se pomeni că zboară pe deasupra credincioșilor din biserică. Acum avea aripi. Fâlfâi spre fereastra deschisă și pătrunse în întunericul nopții, zburând spre peștera de la marginea satului pentru a se răzbuna pe zgripțuroaică.

Văzând-o în peșteră cu capul gol și părul vâlvoi, Liliac se repezi cu aripile asupra blestematei, încurcându-se în părul ei. Auzind țipetele vrăjitoarei, oamenii din biserică s-au repezit cu sape și topoare și au omorât-o.

Iar Liliac, desprinzându-se cu greu din părul zgripțuroaicei încâlcit, nu s-a mai putut preface în împărat și a rămas, până azi, liliac zburător, care săgetează noaptea văzduhul și doarme ziua în peștera întunecată.

LEGENDA MISTREȚILOR

Se zice că, demult, trăia un om blestemat. El era stăpânit de diavoli care îl chinuiau așa de rău, încât bietul om a murit, dar nici mort nu era lăsat în pace, căci diavolii îl bântuiau și în mormânt.

Văzând toate acestea și fiindu-i milă de posedat, Domnul Iisus a coborât din ceruri la groapa acestuia și le-a zis dracilor:

- De ce chinuiți omul și-n mormânt, diavoli răi și încornorați? Mai bine amestecați-vă în turma aceea de porci sălbatici și acolo să trăiți, lângă baltă!

După aceea, lisus a dat o furtună cu puhoaie de apă și a inundat totul în jur. Numai pe o insulă cu sălcii și papură stăteau la un loc, zgribuliți, diavolii și porcii.

Legenda spune că, de atunci, din combinarea dracilor cu porcii sălbatici, au ieșit mistreții cei fioroși de baltă.

LEGENDA PĂUNULUI ȘI A LEBEDEI

Păun era numele fiului unui bogat negustor de pește, înalt, cu părul negru, ci ochii albaștri și mustăcioară ca pana corbului, acest tânăr frângea inimile multor fete și neveste. Era însă și foarte lăudăros, hapsân și rău la suflet. De aceea, ceilalți oameni nu prea îl îndrăgeau.

Într-una din zile, Păun a plecat la vânătoare în pădurea din preajma cetății tatălui său. În timp ce gonea călare un cerb, a descoperit într-o poiență o tânără țărăncuță, care culegea fragi.

Se numea Lebăda și era cea mai frumoasă fată din câte văzuse Păun până atunci. Cum s-au văzut cei doi tineri, pe loc s-au și îndrăgostit unul de altul. Păun îi promitea câte în lună și în stele și îi jura mereu că o să o ia de nevastă. De atunci, se întâlneau zilnic în poiența din pădure.

Într-o zi, Lebăda îl anunță fericită pe Păun că a rămas însărcinată și urmează să-i dăruiască un copil. Vestea nu l-a bucurat însă pe Păun, care din acea zi nu a mai venit la întâlnire și a plecat chiar și din casa părinților săi într-o cetate îndepărtată.

Lebăda își aștepta în fiecare zi iubitul și, crezând că s-a întâmplat ceva rău cu el, s-a dus la cetatea tatălui său să-l caute. Aflând că acesta a plecat, și-a dat seama că a fost înșelată și s-a aruncat într-o apă, cerându-i lui Dumnezeu iertare pentru gestul ei disperat.

Dumnezeu, înduioșându-se de sacrificiul tinerei fete, a prefăcut-o într-o pasăre mare, albă și foarte frumoasă, care și azi se numește Lebăda. Iar pe Păun l-a transformat tot într-o pasăre, care se umflă mereu în pene și se crede cea mai

grozavă din lume, purtând numele de Păun. L-a blestemat însă să aibă o nevastă urâtă, al cărei cântec seamănă cu croncănitul ciorii.

Și astfel frumosul Păun s-a însoțit cu Păunița cea urâtă, iar Lebăda își poartă tristețea, frumusețea și singurătatea pe întinsul apelor.

LEGENDA RÂNDUNICII

Demult, tare demult, Sfânta Duminică avea o servitoare. Într-o zi plecă, ca de obicei, la biserică și o lăsă pe servitoare acasă să-i facă de mâncare. Îi spuse însă să potrivească astfel bucatele, încât atunci când se va întoarce, acestea să nu fie nici prea calde, nici prea reci, ci numai bune de mâncat.

Cum plecă Sfânta, servitoarea puse bucatele la fiert, dar uită să le pună din timp, să se răcească. Își aduse aminte chiar când stăpâna trebuia să ajungă acasă, dar nu mai avu ce să facă, astfel că mâncarea nu putu să fie, după cum a spus Sfânta Duminică.

Sfânta Duminică sosi acasă și se puse la masă. Fiind tare înfometată, băgă repede bucatele în gură, dar imediat se fripse și, mânioasă, începu să-și blesteme servitoarea:

- Să te prefaci în pasăre și cât va fi lumea să umbli arsă și friptă prin locurile și țările unde va fi arșița cea mai mare, cum m-am fript și m-am ars și eu acum!

Cum rosti aceste cuvinte, servitoarea se prefăcu imediat într-o Rândunică care își luă zborul în lume. De atunci, rândunica își face cuibul prin podurile caselor, unde este mai cald și colindă numai prin țările unde este arșița mai neîndurătoare.

LEGENDA ȚÂNȚARULUI

Într-o zi, Soarele și Maica Domnului vorbeau despre faptele necugetate ale lui Pic-Împărat, un om hain și păcătos. Acesta îi auzi și tare se mânie. Se repezi la ei și le zise:

- Să știți că eu sunt singurul stăpân aici și fac numai ce vreau eu! Pot să schingiuiesc și să ucid pe oricine am poftă, fară să-i dau cuiva socoteală!

Maica Domnului încercă să-l ia cu vorbă bună, spunându-i că nu e bine ce face și că ar trebui să se pocăiască și să se îndrepte. Pic-împărat o ținea pe-a lui. Ba chiar îndrăzni să-i astupe gura cu mâna Sfintei Fecioare, pentru ca să nu mai poată vorbi nimic.

Când văzu o asemenea obrăznicie, Soarele se facu foc și pară. Îl apucă repede pe nelegiuit de gât și-l azvârli într-o fântână. Acesta nu mai putea decât să bolborosească: zî, zî, zî, ...

Fecioarei Măria, care era de o bunătate ieșită din comun, i se facu milă de el și-i întinse mâna ca să-l salveze de la înec. Mare-i fu însă mirarea când, în locul lui Pic-Împărat, zări o gânganie mititică care tremura de frig pe ulucul fântânii. Dumnezeu îl pedepsise pe nerușinatul împărat pentru obrăznicia sa și-l prefăcuse în țânțar.

De atunci, țânțarii zboară și bâzâie numai noaptea, pișcând oamenii și animalele, ca să le sugă sângele. Nici acum nu au curaj să dea ochii cu Soarele.

LEGENDA URSULUI

Trăia odată într-un sat un moș ursuz și nesuferit de toți cei din jurul său. El era prisăcar și avea foarte multă miere, dar era atât de zgârcit, încât nu dădea nici unui copil vreo lingură din bunătatea cea dulce.

Averea lui sporea din an în an și toți vecinii spuneau că a strâns saci cu galbeni. Era atât de zgârcit, încât nici măcar o casă pentru el nu-și făcuse, ci locuia într-un bârlog săpat în pământ, unde avea o lădiță pe care dormea, o măsuță și un scăunel. Mai avea și o intrare, mascată cu piei de lup, care ducea într-o altă încăpere, unde nimeni nu intrase vreodată. Toată lumea credea că aici își păstra comorile.

Despre zgârcenia moșului a aflat chiar Dumnezeu, după ce un copil a ajuns în Rai, murind de poftă după miere. Supărat, Dumnezeu a chemat-o pe Muma Pădurii, o vrăjitoare rea, și a trimis-o pe pământ ca să încerce să-l facă pe acel zgripțuroi mai bun la suflet. În caz că nu reușea, ea trebuia să-i dea o pedeapsă după chipul și asemănarea lui.

Vrăjitoarea s-a transformat într-o tânără crăiasă și a bătut la poarta lui Moș Martin, căci acesta era numele moșului. Când a ieșit și a întrebat-o ce dorește, aceasta i-a cerut o linguriță de miere.

- Dar ce-mi dai ca să guști mierea? a întrebat moșul.

- Cum? s-a mirat Muma-Pădurii. Pentru o linguriță de miere îmi ceri plată?

- Sigur că da! i-a zis moșul. Eu nu dau nimic gratis, indiferent cine mi-ar cere.

Supărată și hotărâtă să-l pedepsească. Vrăjitoarea i-a oferit un ban de aur și l-a trimis să-i aducă miere.

Moș Martin a luat banul și s-a îndreptat spre prisacă, dar cum a deschis ușa magaziei, Muma-Pădurii a început să-l blesteme:

- În animal ursuz, greoi și prostănac să te prefaci, după chipul și asemănarea ta! Toată viața să umbli după miere și niciodată să nu te saturi!

Și astfel Moș Martin s-a transformat într-un urs mare și morocănos și de atunci se spune că ursul umblă după miere, mereu nesătul și-și face sălașul în grote nevăzute de lumina soarelui.

LEGENDA VULPII

Demult, într-un sat trăia o văduvă care nu era deloc binevăzută de vecini, care o considerau vicleană, mincinoasă, zgârcită și răutăcioasă. Tot timpul era pusă pe furtișaguri, pe zâzanie și harțaguri. Văduva avea și ea câteva calități: era frumoasă și deșteaptă.

În fiecare zi sătenilor le dispărea câte o pasăre din curte. De aceea s-au hotărât să se așeze la pândă, ca să vadă cine este hoțul. Bineînțeles că văduva a fost cea prinsă punând mâna pe o găină din curtea unui gospodar. Starostele satului îi zise să plece din satul lor și să nu se mai întoarcă niciodată.

Rătăcind așa, fără nici o țintă, femeia nimeri la casa Sfintei Vineri, unde ceru adăpost și ceva de mâncare, căci era lihnită de foame. Sfânta o primi în casă și o ospătă cum se cuvine, apoi o întrebă dacă primește să-i fie slugă în gospodărie. Auzind că va trebui să aibă grijă de orătăniile babei, văduva se bucură, gândindu-se că acum nu va mai fi nevoie să fure de la oameni, din moment ce avea păsările pe mâna ei. Așadar, primi bucuroasă slujba care i se oferi.

A doua zi, fiind miercuri, Sfânta Vineri plecă la biserică, iar văduva se și apucă de treabă. Prinse o rață, îi suci gâtul, o jumuli și o puse la frigare. După ce mâncă bine, aruncă câteva boabe orătăniilor, mătură pe ici, pe colo și ascunse gunoiul sub pat.

Când veni Sfânta de la biserică, se așeză la masă și o invită pe văduvă să mănânce împreună cartofi, că doar era zi de post, Văduva refuză, pretinzând că ea ține post negru. Sfânta se bucură că a găsit o slugă atât de credincioasă și

chiar se rușină că nu poate și ea să țină post negru, apoi îi zise femeii să muncească mai puțin.

După câteva zile, Sfânta Vineri observă că îi lipsesc păsări din curte, dar gândi că sunt prin grădină. Gâștele veniră atunci și se plânseră de toate nenorocirile care s-au abătut asupra suratelor sale. Sfintei nu-i venea să creadă că sluga sa poate fi atât de șireată, dar urzi un plan pentru a afla adevărul.

A doua zi plecă din nou la biserică, dar se întoarse acasă prin spatele grădinii și o surprinse pe hoață frigând o rață. Furioasă din cale-afară, îi strigă văduvei:

- Să dispari din fața mea, hoață fățarnică! Din această clipă să te prefaci într-un animal șiret, hoț și mincinos, așa cum ești tu și să te numești vulpe! In vecii vecilor să umbli mereu înfometată după păsări, iar oamenii să te hăituiască cu câinii și să te omoare fară milă!

Așa a apărut pe pământ vulpea.

Legende biblice

repovestite de Marina Magdalena Ferent
- profesor de religie -
Școala cu clasele I-VIII - Cerat - Dolj

ALUNUL ȘI VIPERA

Într-o frumoasă zi de vară, în timp ce copilul Iisus Hristos dormea pe o rogojină, la umbră, Maica Domnului a luat un coșuleț și a plecat în pădure să culeagă fragi.

Ajunsă pe pajiște, a început să culeagă fructele roșii care îi plăceau atât de mult fiului său. Deodată, dintr-o tufă a sărit o viperă. De teamă, mama lui Iisus a lăsat coșulețul și a luat-o la fugă, dar vipera se ținea după ea ca s-o muște de picior.

Atunci Maica Domnului s-a ascuns după o tufa de alun și a stat acolo pitită până ce șarpele cel veninos i-a pierdut urma și a luat-o înspre stânci. Fără să-i mai fie teamă, s-a întors să umple coșulețul cu fragi, apoi a plecat spre casă. Iisus s-a bucurat nespus văzând fructele aduse de mama sa și le-a mâncat cu mare poftă.

Maica Domnului, gândindu-se la alunul care a scăpat-o de mușcătura viperei, a zis:

- Alunule, azi mi-ai oferit adăpost. Mâine să fii tot așa de bun și de folositor oamenilor. Și pavăză împotriva șerpilor!

Se zice că, de atunci, ramura de alun este un talisman sigur împotriva șerpilor veninoși.

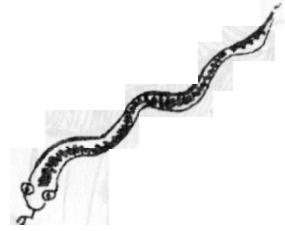

BUSUIOCUL LA CREȘTINI

Se zice că, înainte de răstignirea lui Iisus pe cruce, nu exista busuioc. Busuiocul s-ar fi născut din lacrimile vărsate pe cruce de Maica Domnului.

După ce Iisus Hristos a fost înmormântat, au răsărit niște fire de busuioc parfumat pe mormântul Lui. Până atunci, busuiocul nu avusese miros.

Când Maria Magdalena a zărit acele fire cu miros, a zis:

- De azi, creștinii se vor boteza cu busuioc înmuiat în apă!

Și de atunci busuiocul este păstrat cu sfințenie în casele creștinilor fiind considerată o plantă sfântă.

LEGENDA CRINULUI

Iosif și Maria fugeau cu pruncul Iisus în brațe pentru a-l proteja de călăii lui Irod.

Era o arșiță mare, iar lui Iisus i-a venit foame. Maica Domnului a coborât de pe asin, în deșert, pentru a-l hrăni. În timp ce pruncul sugea, ochii Mariei erau plini de lacrimi și se gândea de ce oare acei oameni doreau să-i ucidă fiul.

A luat scufița copilului și și-a șters cu ea lacrimile. Scufița s-a umezit și, pentru a o usca, a pus-o pe un spin uscat.

După ce a hrănit copilul, s-a pregătit de plecare dar, când să ia scufița, ce văzu? Minune! Tulpina uscată a spinului se prefăcuse într-o plantă verde, iar în locul scufiței apăruse o floare albă ca neaua, deschisă ca un potir de cristal.

Așa s-a născut crinul, floare care adună în cupa imaculată primele lacrimi de rouă ale dimineții.

CUM A CREAT DUMNEZEU PUZDERIA DE INSECTE

Într-o zi, Dumnezeu și Sfântul Petru au coborât pe pământ pentru a vedea cum trăiesc oamenii. La umbra unui păr mălăieț dormea dus un țăran cu gura căscată. Îi cădeau perele în gură, dar el tot nu se trezea. Vorba ceea: „Pică pară mălăiață în gura lui Nătăfleață".

Sfântul Petru l-a întrebat pe om care e drumul spre primul sat, dar acesta nu s-a sinchisit să-i răspundă, ci s-a întors pe partea cealaltă, mormăind somnoros. Atunci ajutorul Domnului l-a zguduit pe leneș, care le-a arătat drumul spre sat cu piciorul. Cei doi au plecat și l-au lăsat să doarmă în continuare.

După multă vreme, când sfinții s-au întors din sat, lenesul încă nu se trezise și dormea tot la umbra acelui păr. Dumnezeu s-a supărat și s-a gândit cum să-l facă să nu mai doarmă. A luat atunci un pumn de țărână și l-a aruncat peste om. Pe loc, țărâna s-a prefăcut în purici, păduchi, plosnițe, muște, furnici, viespi și alte gângănii nesuferite. Siguri acum că lenesul se va trezi, Dumnezeu și Sfântul Petru s-au ridicat în cer.

Mustele au început să-l piște pe somnoros de nas, păduchii l-au năpădit prin părul nespălat, viespile se lipeau pe mâinile murdare, purecii i se urcau pe genunchi, iar furnicile îl gâdilau pe tălpi. Abia atunci omul s-a trezit și s-a aruncat în balta de alături pentru a scăpa de gâzele cele nesuferite.

Se zice că de atunci a rămas și zicala: „Păduchele face pe leneș harnic".

FLOAREA PAȘTELUI ȘI LEGENDA EI

Atunci, când Iisus Hristos a fost răstignit pe cruce, jos Maica Domnului plângea amarnic, tânguindu-se că nu o să-și mai vadă fiul niciodată. Iisus a slobozit atunci o lacrimă, care a căzut pe pământ și s-a prefăcut într-o floare albă. Altă lacrimă, care a atins sângele de pe obraz, s-a rostogolit, devenind floare roz.

- Mamă, uite lacrimile mele, prefăcute în flori. Culege-le, pentru că aceste flori îți vor aminti de răstignirea mea!

După ce Maica Domnului a cules florile născute din lacrimi, alte flori au răsărit sub crucea răstignirii lui Iisus. El i-a zis mamei sale să culeagă aceste flori și să le arunce în cele patru zări.

Sfânta mamă a cules florile și le-a aruncat în vânt. Vântul le-a împrăștiat pe tot pământul, prin codri și lunci. Aceste flori răsar de sub zăpadă, după ghiocei și viorele, vestind sosirea primăverii.

În Săptămâna Mare, credincioșii le culeg și le aduc la biserică în Vinerea Paștilor. Acestea sunt „păștițele" sau „Florile Paștelui'".

LEGENDA MACULUI

Se zice că, în timpurile de odinioară, macul nu avea culoarea roșie, ci albă și era și cel mai mare somnoros.

Atunci când Iisus a fost răstignit pe cruce, pe câmpii toate florile plângeau. Plângea și macul cel alb. Dar istovit de atâta frământare și lacrimi, a adormit. A dormit astfel trei zile, fără să se trezească. Când a deschis ochii, a auzit strigând din toate părțile: „Hristos a înviat!"

- Cum? Hristos a înviat? Și eu, somnorosul, nu știu nimic din ce s-a întâmplat? se tânguia macul.

Macului i s-a făcut atunci rușine că n-a putut asista la răstignirea, îngroparea și învierea lui Iisus și, de atâta rușine, a simțit că sângele îi năvălește în obraji și se face roșu la față.

Din acel moment, macul cel alb a devenit roșu și toți macii de pe câmp s-au înroșit și au rămas roșii până în zilele noastre.

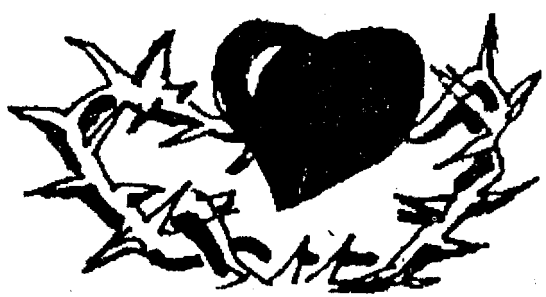

LEGENDA MĂGĂRUȘULUI

Când Iisus era copil, a văzut trecând un om care mâna un măgăruș. Fiind foarte rău, omul punea poveri prea mari în căruță, iar uneori bietul măgăruș nu o mai putea urni din loc. Atunci omul îl bătea cu o bâtă, iar odată l-a lovit atât de tare, încât i-a rupt un picior și măgărușul a căzut la pământ. Omul a încercat să-l ridice, dar nu a reușit.

De necaz că nu o să-i mai fie de folos, omul a început să-l bată și mai tare. Mai mulți copii, printre care se afla și Iisus, au venit la locul cu pricina. Acesta s-a apropiat de măgăruș, a pus mâna pe el și i-a zis:

- Ridică-te, măgărușule!

Ca prin minune, animalul a sărit în picioare și nu numai atât, dar era și de două ori mai mare.

Omul cel rău punea acum poveri și mai mari, iar într-o zi a pus așa de mult pietriș, încât căruța s-a rupt și astfel bietul măgăruș a scăpat de calvar.

Se zice că pe acel măgăruș a intrat călare, în Ierusalim, la Florii, Iisus Hristos.

LEGENDA NUCULUI

Când Irod, stăpânul Ierusalimului, a poruncit să fie uciși toți copiii de la doi ani, de teamă că Mesia o să devină regele iudeilor, îngerul păzitor al lui Iisus s-a arătat lui Iosif și Mariei și i-a povățuit să plece în Egipt, pentru ca Irod să nu le omoare pruncul.

Sfânta Familie a pornit imediat spre Țara Egiptului. Drumul fiind obositor, au făcut mai multe popasuri. Într-o seară s-au oprit sub coroana rotundă a unui arbore bătrân. Deodată au apărut ostașii romani. De teamă, Sfânta Fecioară și-a strâns în brațe fiul și și-a ridicat ochii spre cer, zicând:

- Scapă-mă, Doamne, de năpastă!

Imediat ramurile stufoase ale nucului s-au aplecat la pământ, ca un gard viu, cu frunze dese, după care nu se vedea nimic. Călăreții nu i-au putut zări pe fugari și au plecat mai departe.

Mulțumită că-și salvase pruncul de la moarte, Maica Domnului a mângâiat crengile nucului și i-a zis:

- În veci să fii binecuvântat, nucule! Nici un copac din lume să nu lase umbră mai deasă ca a ta!

Se spune că, de la acea întâmplare, nucul face cea mai răcoroasă umbră dintre toți pomii lăsați de Dumnezeu pe pământ.

LEGENDA SALCIEI PLÂNGĂTOARE

Se zice că, demult, salcia plângătoare era un arbore înalt și mândru, cu ramurile îndreptate spre cer.

În acea vreme, Pilat a poruncit ca Iisus Hristos să fie chinuit de ostașii romani. Aceștia și-au scos săbiile cele ascuțite, au intrat într-o grădină, unde au văzut o salcie zveltă, și au început să taie din aceasta mai multe nuiele, cu care doreau să-l bată pe Iisus. Salcia nici nu bănuia la ce o să folosească ramurile sale, iar sufletul i s-a făcut mic, cât o furnică, când a văzut cum cruzii romani i-au smuls haina lui Iisus, lăsându-i spatele gol, apoi l-au legat cu frânghii de copac și au început să-l lovească cu nuielele pe spinare, până a început să-i dea sângele din răni. Iisus nu a plâns deloc și a îndurat cu mândrie chinurile.

Salcia, văzând cum păgânii râdeau și-l batjocoreau pe Mântuitor, s-a rușinat foarte tare că ea, neștiutoarea, își dăduse ramurile ostașilor romani pentru a-l biciui pe El, și de atâta rușine, a hotărât ca ramurile sale întinse spre soare să se îndoaie spre pământ.

Se spune că, după acea întâmplare, copacul cel falnic s-a prefăcut, de rușine, într-o salcie plângătoare și stufoasă. De atunci, oamenii plantează salcia la mormintele din cimitire.

LEGENDA SALCIEI ŞI A MĂSLINULUI

Maria Magdalena și alte câteva femei cucernice au venit alături de Fecioara Maria pentru a împărți cu aceasta durerea pricinuită de răstignirea pe cruce a lui Iisus Hristos.

In dimineața învierii, ele au plecat spre dealul unde se afla mormântul Mântuitorului, pentru a vedea minunea. Au apucat însă pe un drum mai puțin umblat și plin de mărăcini. În calea lor au întâlnit o salcie. Maica Domnului a îngenuncheat lângă ea, a ridicat ochii înlăcrimați către cer și a zis:

- Doamne, Dumnezeule, rogu-Te să-mi alini durerea!

În acel moment, ramurile salciei, care până atunci stătură drepte, s-au îndoit și s-au aplecat să mângâie fruntea Sfintei Fecioare. Aceasta, văzând că și salcia îi împărtășește durerea, a spus:

- Salcie, fii binecuvântată; să împodobești cimitirele, iar frunzele tale să vestească în biserici începuturile primăverii!

După aceasta, femeile au plecat mai departe. Au ajuns apoi la un pârâiaș, peste undele căruia își întindea ramurile verzi un măslin, pe care Maica Domnului l-a rugat să le ajute să treacă apa fără să se ude. Atunci măslinul și-a întins crengile peste pârău, făcând un pod, pe care femeile au trecut fără să-și ude picioarele.

Trecând pe partea cealaltă a pârăului. Fecioara Maria și-a întors privirea spre măslin și a spus:

- O, măsline, tu care ai ajutat o maică în durere, binecuvântat să fii: din roadele tale să se stoarcă untdelemnul, care va arde în candele pentru rugăciuni!

De atunci, măslinul ne dă untdelemnul, iar salcia vestește în biserici învierea naturii.

Legende despre plante

repovestite de Horvat Susana
- învățător -
Școala „Mihai Eminescu"-Zalău

LEGENDA BRADULUI

Venise toamna. Toate păsările călătoare plecaseră spre țările calde. Numai o păsărică foarte micuță nu putea să zboare după stol, deoarece avea o aripă ruptă.

Neștiind ce să facă, biata pasăre a mers în pădure, ca să ceară ajutor arborilor pentru a o lăsa să se adăpostească, dar a fost refuzată și de fag și de stejar.

Văzând-o tare necăjită, bradul a întrebat-o ce supărare o apasă. Păsărica i-a povestit despre aripa sa ruptă și despre ceilalți copaci care au alungat-o. Înduioșat de soarta bietei păsărele, bradul a invitat-o să rămână între ramurile sale până la primăvară.

Atunci păsărica s-a urcat și și-a făcut culcuș între ramurile bradului. Însă, într-o noapte, vântul aprig a început să sufle cu putere, semn că se apropia iarna. Frunzele arborilor se îngălbeneau și cădeau la pământ, una câte una.

Dorind să scuture și frunzele bradului, Moș Crivăț, împăratul Vânturilor, i-a zis Vântului:

- De brad să nu te atingi deloc, pentru că el a fost bun cu biata păsărică și trebuie răsplătit! Podoaba verde să nu-i cadă niciodată!

Se spune că, de atunci, bradul cel bun își păstrează frunzele verzi atât vara, cât și iama.

LEGENDA FLORII-SOARELUI

Demult, tare demult, trăia un împărat, foarte bogat, care avea o fată nespus de frumoasă.

Fata împăratului s-a îndrăgostit de Soare, chiar dacă i s-a spus că nu e bine ca o pământeancă să iubească un nemuritor. Într-o zi, ea își anunță părinții că pleacă în căutarea iubitului său, căci nu mai poate trăi fără el. Zadarnic o rugară părinții să nu plece, spunându-i că nu e bine ce face. Fata își luă bani de drum și merse, merse până ce calul căzu de oboseală și muri. Atunci luă merinde cât putu duce și plecă mai departe spre castelul Soarelui.

Seara, Soarele veni acasă, își băgă căruța de aur cu care luminează ziua, în grajd și dădu de mâncare cailor. Când o zări pe fată, se îndrăgosti pe loc de ea și o ceru în căsătorie. Îi spuse însă că nu are voie să stea cu el decât pe întuneric, căci cine îl vedea se transformă în floare.

Într-o noapte, fata nu se mai putu abține și se uită cu o lumină la Soare, apoi îl sărută pe buze. Soarele se trezi și blestemul se împlini. Fata se transformă imediat într-o floare frumoasă care, de atunci, își întoarce toată ziua fața către Soare.

Această floare se numește „floarea-soarelui".

LEGENDA LĂCRIMIOARELOR

Se zice că într-un palat regal trăiau odată doi frați, o domniță și un prinț, care se iubeau nespus de mult. Mai rar vedeai atâta armonie între o soră și un frate. S-a întâmplat însă că, într-o zi, domnița s-a îmbolnăvit foarte rău. Slăbea văzând cu ochii și suferea cumplit, până într-o zi, când Dumnezeu a chemat-o la el.

Prințul-frate a suferit foarte mult, iar din ochii lui curgeau râușoare de lacrimi, deoarece își pierdea nu numai surioara, ci și prietena de jocuri și cântece.

Toți s-au minunat când au observat că lacrimile micului prinț erau albe ca mărgelele, iar atunci când cădeau pe pământ, aceste lacrimi se prefăceau în floricele foarte mici și albe, înșirându-se pe o tulpină subțirică precum boabele de mărgăritar. Aceste bobițe atât de albe aveau un parfum îmbătător.

Oamenii le-au numit lăcrămioare sau mărgăritare, deoarece au fost făcute din lacrimile curate de iubire.

LEGENDA MESTEACĂNULUI

Într-o zi, Dumnezeu a coborât pe pământ și s-a oprit într-o poiană, să se odihnească. Toată poiana vuia de fericire: păsărelele cântau, greierii țârâiau, lupii se îmblânziseră, viețuind pașnic alături de căprioare și mielușei.

Arborii se bucurau și ei de sosirea Preasfântului în dumbravă și fiecare se îmbrăcase în hainele cele mai scumpe. Numai mesteacănul plângea cu lacrimi cât ouăle de vultur, deoarece trunchiul său avea coaja negricioasă, iar hainele lui erau ponosite.

Dumnezeu, care se prefăcea că doarme, l-a auzit pe bietul mesteacăn cum se jelește și l-a cuprins mila de dânsul. A deschis atunci ochii și i-a zis:

- Este adevărat că eu, când te-am plăsmuit, nu te-am împodobit cum se cuvine, ca pe ceilalți copaci. De aceea, hotărăsc acum ca, de azi înainte, să crești înalt și falnic, iar lacrimile tale să se prefacă în scoarță albă, albă, care să strălucească precum argintul în razele soarelui.

Se zice că de atunci, coaja mesteacănului nu mai este negricioasă și urâtă, ci a devenit albă și lucioasă, așa acum a dorit Dumnezeu. Iar mesteacănul este un copac falnic, ale cărui frunze, argintii se tânguiesc în bătaia vântului, făcând pădurile să cânte.

LEGENDA PLOPULUI CU FRUNZA TREMURĂTOARE

Trăia odată, într-un sat, un băiat foarte obraznic și răutăcios, care se numea Neagu. Acest copil se ținea numai de năzdrăvănii: se suia în copaci și spărgea ouăle din cuiburile păsărilor, prindea cățeii și le lega de cozi tinichele, spânzura pisicile cu lațul, de grinzile din cerdacuri, pentru a speria bătrânii și multe alte nebunii mai făcea.

Dumnezeu se necăji foarte tare când văzu toate acestea și, chemând-o pe Sfânta Duminică, îi zise:

- Mătușă, ia du-te pe Pământ și încearcă să îndrepți acest băiat!

În acele momente, țăranii se aflau la biserică, pentru slujba de duminică. Sfânta Duminică a luat chipul unei bătrâne gârbovite, și-a pus pe cap o broboadă țărănească și s-a așezat la ușa de la intrarea în biserică.

Neagu a sosit și el acolo, dar nu pentru închinăciune, ci pentru a face pozne. Zărind-o pe bătrână, a venit cu lumânarea aprinsă pe la spatele acesteia și i-a dat foc broboadei, apoi a început să râdă. Oamenii, văzând-o pe biata femeie în flăcări, au sărit în ajutorul ei, dar Sfânta Duminică le-a zis:

- Nu vă temeți, oameni buni! Eu sunt Sfânta Duminică și flăcările nu pot să-mi atingă trupul.

În acea clipă, bătrâna s-a prefăcut într-o zână cu ochi albaștri și părul de aur. Creștinii se minunau de ceea ce vedeau, iar Neagu, speriat, a încercat să fugă, dar Sfânta Duminică i-a zis:

- Rămâi pe loc, copil rău ce ești! Bunul Dumnezeu m-a

trimis pe Pământ ca să încerc îndreptarea ta, dar, după cum văd, tu ești mai rău ca diavolul și nu poți fi mântuit. Tu nu poți rămâne pe Pământ, cu înfățișare de om. De aceea, hotărăsc să devii copac rece și sterp, fără flori și fructe. Sterp pe vecie să fii!

Auzind aceste vorbe, Neagu a încercat să fugă dar, după numai câțiva pași, simți cum îi îngheață sângele. Oamenii au văzut atunci cum trupul băiatului se transformă în trunchi de copac, iar mâinile în ramuri. În acel moment, în curtea bisericii se ridică spre cer un plop înalt, cu frunze tremurătoare.

Legenda spune că frunzele sale tremură mereu, cerându-și iertare de la Sfânta Duminică și de la Preasfântul Dumnezeu, pentru greșelile săvârșite de Neagu pe pământ.

LEGENDA PORUMBULUI

Porumbul este cunoscut la noi încă de acum 300 de ani, din timpul domnitorului Șerban Cantacuzino al Țării Românești. De atunci, el a ajuns să fie cultivat în cea mai mare parte a Transilvaniei, Banatului, Moldovei, Dobrogei, Basarabiei, dar și pe câmpiile scăldate de apele Dunării.

Porumbul a constituit hrana de căpetenie a țăranilor și a animalelor domestice crescute de aceștia.

În America, de unde este de felul său, porumbul este considerat o plantă dumnezeiască și în casa fiecărui gospodar există câțiva ștuleți de porumb, care sunt păstrați ca lucruri sfinte. Și la noi se păstrează peste iarnă cei mai frumoși și mai timpurii ștuleți de porumb, care vor fi semănați în primăvara următoare.

Un neam de indieni, numit „Pieile Roșii", povestesc că Dumnezeu, îndurându-se de suferințele lor, a trimis pe pământ un înger cu chip de om pentru a le curăța lanurile, apele și pădurile de molimi și de spirite rele. Acest trimis al Domnului a observat că oamenii găseau cu greu vânatul și că se hrăneau numai cu buruieni și rădăcini. S-a gândit atunci să-i scape pe oameni de aceste greutăți și a intrat într-o pădure, unde a început să postească și să se roage lui Dumnezeu ca să le dea oamenilor o hrană mai bună.

În cea de-a treia zi de post, a coborât din cer un alt înger, îmbrăcat în haine verzi și cu pene galbene la pălărie, care i-a spus:

- Domnul a ascultat rugăciunea ta, însă trebuie să mai postești. În cea de-a șaptea zi de post, am să vin din nou, iar tu atunci trebuie să-mi smulgi hainele verzi și să mă pui jos,

apoi să cureți locul împrejur de buruieni și rădăcini, să mărunțești pământul bine și să mă îngropi. Pe urmă poți să pleci și să vii numai din când în când la mormântul meu, să cureți buruienile și la fiecare lună să-mi mărunțești pământul de pe mormânt.

Trimisul Domnului a făcut întocmai cum i-a spus îngerul și, după un timp, a văzut cum din pământul curățit și mărunțit de pe mormânt, a răsărit o plantă frumoasă, cu niște fire de aur și cu un mănunchi de pene galbene în vârf. Această plantă era porumbul, darul minunat al lui Dumnezeu, oferit oamenilor.

LEGENDA PRIMULUI GRÂU SEMĂNAT

Acum câteva mii de ani, într-o peșteră trăia un trib de oameni. Pentru a avea cu ce se hrăni, bărbații se duceau la vânat, după urși și iepuri, iar femeile adunau mure, fructe și boabe de grâu. Pe atunci, grâul creștea sălbatic, ici și colo.

Odată, în timp ce femeile își căutau hrana la marginea unei păduri, a apărut un urs. Ele s-au speriat și au fugit, dar o fată, Maria, a căzut și nu a mai putut să fugă. Ursul a mușcat-o de picior și, dacă celelalte femei nu i-ar fi sărit în ajutor, tăbărând cu bețele lor ascuțite pe animal, acesta ar fi mâncat-o de tot pe biata Maria. Acele bețe serveau femeilor ca să dezgroape rădăcinile și să-și facă loc printre tufișurile dese.

Din cauza rănii, fata nu a mai putut merge niciodată. Ea nu s-a mai putut duce cu celelalte femei la cules de mure și grăunțe, trebuind să stea tot timpul în peșteră.

Într-o zi, Maria a cerut celorlalte fete să-i aducă florile și ierburile cu tot cu rădăcină. Ea le-a luat și le-a îngropat în pământ, apoi le-a îngrijit zilnic, făcându-și astfel cea dintâi grădiniță cu flori.

Văzând fata ce bine le merge florilor, s-a gândit să răsădească și grâu. Cu ajutorul bărbaților, s-a dus în vale și, cu bățul ascuțit, a scos câteva fire de grâu cu tot cu rădăcină. Atunci a observat că la rădăcină sunt grăunțe exact ca acelea care stau în spic și s-a gândit că ar fi de ajuns să pună în pământ doar grăunțele spicului.

S-a întors deci în grădinița ei de lângă peșteră, a făcut mai multe găuri și a pus în ele boabele de grâu, apoi le-a acoperit cu pământ. După prima ploaie, au început să iasă firișoare mici și verzi, iar când s-a mai încălzit, s-a ivit un

ogoraș de grâu, cel dintâi ogor făcut de mâna unui om.

Maria s-a bucurat nespus că acum nu mai trebuie să se ducă în vale pentru a-și procura hrana. Celelalte femei au urmat exemplul fetei și au început și ele să sădească boabe de grâu. Acum peste tot se vedeau lanuri bogate, iar astfel grâul, care până atunci creștea sălbatic, a ajuns să fie cultivat de oameni.

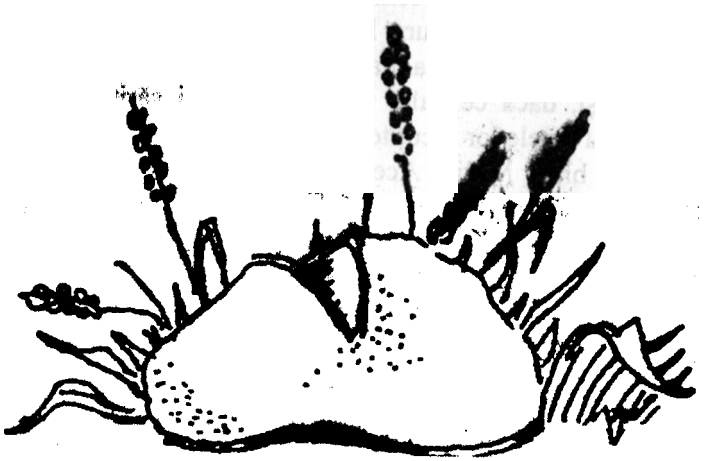

LEGENDA TUTUNULUI

Odată, un drac semăna ceva pe ogorul unui țăran. Supărat că folosește pământul său, acesta îl întrebă:

- Ce semeni tu acolo, drace?

Răutăcios, dracul îi zise că nu se va afla niciodată numele buruienii pe care a cultivat-o el. Ba chiar făcură și un rămășag: dacă în trei zile țăranul va afla numele plantei, ogorul va rămâne al său, iar dacă nu, tot pământul va deveni al dracului.

Ajuns acasă, omul îi povesti nevestei despre pariul cu dracul și, de supărare, bău până se îmbătă criță. Femeia se gândi cum poate să-și ajute bărbatul și imediat îi veni o idee: se dezbrăcă și goală pușcă intră într-un butoi cu păcură; după ce își mânji bine trupul gol, rupse o pernă și se tăvăli în puful alb, care se lipi de păcură, apoi fugi pe ogor, înaintea dracului. Acesta se sperie, pentru că nu mai văzuse vreodată o asemenea arătare.

Nevasta plugarului, care arăta ca o pasăre mare, neagră, cu pene albe, începu să rupă frunzele buruienii semănate de drac. Supărat, dracul o luă la goană, zicându-i:

- Uș, pasăre, pleacă de la tutunul meu! Nu mai rupe frunzele de tutun!

Așa află femeia numele plantei pe care o semănase dracul. Fugi degrabă acasă și îi povesti bărbatului toată tărășenia.

În cea de-a treia zi după rămășag, țăranul se întâlni din nou cu dracul, care era sigur că omul niciodată nu va ști să-i spună ce a semănat el pe ogor. Plugarul îi spuse atunci că această buruiană se numește tutun. Dracul se făcu și mai

negru de supărare și fu nevoit să-i lase pământul țăranului.

De la acest plugar s-a răspândit tutunul pe suprafața pământului, iar de atunci, această plantă se mai numește și "buruiana dracului".

Ea își merită pe deplin numele, de „buruiana dracului" pentru că tutunul este o plantă care dăunează sănătății. Se zice că dracul a adus-o pe pământ ca să-i ispitească pe oameni la fumat.

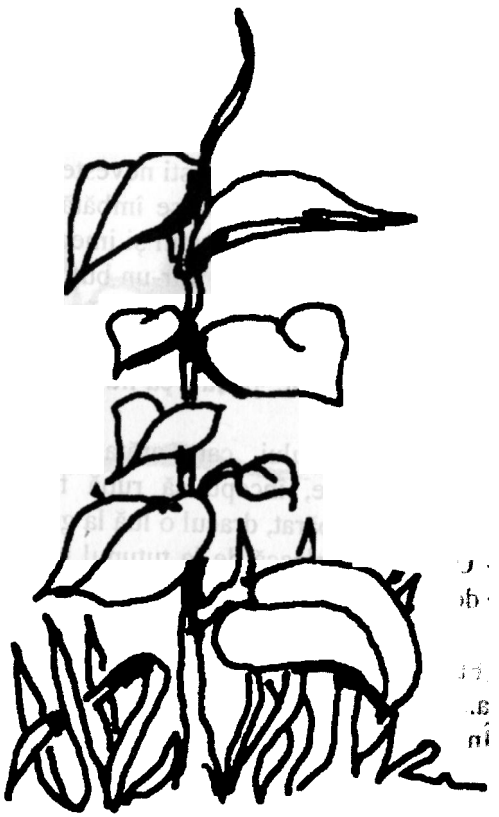

LEGENDA CASTANULUI

Trăia odată într-un sat un copilaș tare sărman. Tată n-avea, iar maică-sa zăcea la pat, măcinată de boală grea. Locuiau într-un biet bordei și dacă copilul nu ar fi lucrat cu ziua pe la oamenii mai cu stare, ar fi pierit de foame și el și biata lui măicuță. Castan îl chema pe băiețelul vrednic și inimos. Toată lumea îl iubea și-l respecta. Mulți încercau să-i dea bani, haine și mâncare, dar el refuza pomana și muncea cu istovire ca să-și câștige pâinea cea zilnică.

În curtea căsuței sărăcăcioase și dărăpănate apăruse un copac, care crescând devenise cel mai frumos arbore din câți s-au văzut. Era înalt, cu coroana bogată, și-n nopțile de vară copilul dormea sub copac și-i povestea pomului toate grijile, necazurile și durerile lui. Copacul parcă îl înțelegea și foșnea ușor din crengi ca o mângâiere.

Dar se întâmplă ca într-o primăvară frumoasă, măicuța copilului închise ochii pentru veci.

Plânse copilul amarnic, și se zbătu în nefericirea și tristețea lui.

Nimeni nu veni să-l aline, doar copacul cel frumos parcă se tânguia a milă cu frunzișu-i verde.

Cum era sărac, merse la preotul satului care se înduplecă să-i facă femeii slujba și s-o îngroape.

În ultima noapte pe care o petrecu la capul moartei, Castan își dădu seama cu durere în inimă că nici lumânări n-a putut să aprindă la capul măicuței iubite.

Și atunci, plânse iar cu lacrimi de foc, rugându-l pe bunul Dumnezeu să-i lumineze calea maicii lui. Obosit de atâta zdrobire de suflet, copilul ieși într-un târziu în curte.

Minunea se făcuse! Dumnezeu îi ascultase ruga. Copacul din fața casei înflorise fară veste. Ciorchinii de flori albe ca niște lumânări strălucitoare se înălțau pe crengile lui.

A doua zi, oamenii și preotul care veniră de cu zori pentru înmormântare au rămas înlemniți, privind la înflorirea miraculoasă. Copacului i-au zis atunci „castan" după numele copilului și castan i-a rămas numele.

LEGENDA URZICII

Demult, trăiau un bărbat și o femeie, săraci, dar foarte buni la inimă. Dumnezeu le-a dăruit o fetiță, pe care cei doi părinți o iubeau nespus de mult. Din păcate, într-o zi mama a murit, iar bărbatul a rămas singur să poarte grija casei.

După o vreme, văzând cât de greu se descurcă, a hotărât să-și ia altă nevastă, care, să-i țină locul celei duse. De găsit, a găsit repede, numai că aceasta era cam bătrână și foarte rea. Avea și ea mai multe fete, dar nici una nu era așa de frumoasă ca cea a bărbatului său. Din acest motiv, mama vitregă îi căuta mereu motiv de ceartă, iar după un timp chiar a alungat-o de acasă pe fata bărbatului. Aceasta trebui să părăsească casa părintească și o luă încotro văzu cu ochii, înainte de plecare nu uită însă să-și blesteme mama vitregă pentru răutatea ei.

Nu trecu multă vreme și iată că blestemul i se împlini. Femeia cea rea se prefăcu într-o plantă care, atunci când cineva se atinge de ea, îl pișcă și-i produce durere. Această plantă se numește "urzică" și este ocolită de toată lumea, fiind lăsată să se usuce prin șanțuri și locuri umbrite.

LEGENDA VIȚEI-DE-VIE

Când Dumnezeu a făcut lumea, toți copacii și arbuștii se lăudau care e mai mare și mai frumos. Stejarul se lăuda cu lemnul său tare, nucul că este înalt, trandafirul cu florile roșii și parfumate.

Numai vița-de-vie era supărată, cu capul aplecat spre pământ, târându-se umilită prin țărână. Se plângea că Dumnezeu nu i-a dat nici tulpină tare, nici ramuri puternice, nici flori, nici poame frumoase.

Auzindu-i tânguirile, Dumnezeu a trimis acolo un om de ispravă. Omul, cum a văzut vița-de-vie slabă și trântită la pământ, a agățat-o de trunchiul unui fag tânăr. Cârceii s-au încolăcit de copăcel, strugurii s-au copt și îndulcit ca mierea. Vița-de-vie a dat acelui om de ispravă ciorchini parfumați. Din struguri, țăranul a făcut must, iar mustul s-a prefăcut în vin, care i-a îndulcit inima. Astfel a fost răsplătit omul care a ridicat din țărână vița-de-vie.

Stejarul și ceilalți arbori priveau rușinați la vița agățătoare, încărcată de struguri. Cât erau ei de făloși, stăteau goi de fructe, în timp ce vița-de-vie era încărcată de struguri delicioși, parfumați și aurii.

Legende istorice

repovestite de <u>Horvat Ozana</u>

- învățător -

Zalău

LEGENDA ÎNTEMEIERII ROMEI

Se zice că au trăit odată un împărat și o împărăteasă, care erau atât de bătrâni și de cocoșați, încât abia mai puteau a-și duce zilele. Acești bătrâni aveau doi flăcăi frumoși, ca doi luceferi, pe care îi iubeau nespus de mult. Când se însurară, amândoi odată, împăratul le făcu o nuntă mare, de se duse vestea peste nouă mări și nouă țări.

Nu după mult timp de la nuntă, cei doi bătrâni și-au dat duhul. Înainte de a muri, au lăsat cu limbă de moarte sfat feciorilor să conducă țara în locul tatălui lor, pe rând, fiecare câte un an.

Cei doi frați s-au înțeles, și cel mai mare dintre ei a preluat primul tronul. După ce a trecut însă anul și trebuia să-i lase locul mezinului, fratele cel mare a pus piciorul în prag și a zis că pe el l-a lăsat taică-său împărat pe toată viața.

Și ca să scape de fratele său, l-a băgat la închisoare pe mezin.

Fratele mai mic avusese și el o fetiță care, după ce tatăl ei a fost închis, a fost luată de un boier. Acesta a dus-o la el acasă, a crescut-o și apoi a căsătorit-o cu un fiu de-al său, cu care ea a fost foarte fericită. Împăratul cel lacom și rău, căruia acum îi era frică și de umbra lui, se temu ca nu cumva nepoata sa să nască vreun copil care să-l dea jos cândva din scaunul împărătesc. De aceea, o luă din casa soțului său și o bagă și pe ea la închisoare, fără nici o judecată.

În această temniță biata femeie născu doi copilași gemeni, frumoși de parcă erau picați din cer. Mamei i se rupea inima când vedea că nu are cu ce să-i îmbrace, dar se mulțumea

că îi are și așa, că-și mai alina cu ei zilele lungi în acea temniță rece, de unde nu se zărea niciodată lumina soarelui.

Nemilosul împărat porunci însă unui slujitor să-i ia pe copii de la sânul mamei lor, să-i omoare și, ca dovadă că i-a îndeplinit porunca, să-i aducă ochișorii lor.

Într-o noapte, slujitorul împăratului coborî în temniță, îi răpi pe copilași și fugi cu ei la marginea orașului, să-i omoare. Când era gata să le ia viața, îl cuprinse un sentiment de milă pentru bieții îngerași, care-i tremurau în mâini ca niște turturele și se gândi că face un mare păcat. Îi luă atunci în brațe, îi sărută și, cu ochii plini de lacrimi, îi așeză într-o albie pe care o găsi în jur și le dădu drumul pe un pârâu la vale, să se ducă în voia valurilor unde o vrea Dumnezeu. Apoi se întoarse acasă, și, drept dovadă că a îndeplinit porunca, el tăie doi căței, le luă ochii și îi duse împăratului.

Albia cu cei doi copii s-a tot dus la vale, legănată de valurile apei, până s-a oprit în niște ierburi, la marginea râului. Acest loc era pustiu, iar oamenii mai niciodată nu treceau pe acolo de frica fiarelor sălbatice.

Deoarece le venise foame, copilașii au început să țipe. O lupoaică fioroasă i-a auzit și a venit la ei. Cu câteva zile înainte avusese și ea niște pui, dar îi omorâse un vânător, iar inima ei era sfâșiată de durere. De aceea, în loc să-i mănânce pe cei doi frățiori, s-a încolăcit pe lângă ei, le-a dat să sugă și a început să-i lingă și să-i alinte, de parcă ar fi fost puii ei.

Și așa lupoaica i-a crescut până când ei au putut să alerge pe la stâne împreună cu haitele de lupi.

Odată niște ciobani i-au zărit cum alergau împreună cu lupii, după o turmă de oi. Și-au făcut cruce, pentru că așa ceva nu mai văzuseră și au fugit după ei să-i prindă. Au alergat atât de mult, de credeau că vor cădea morți de oboseală, dar până la urmă au reușit să-i prindă. După ce i-au legat, i-au adus la stână, și apoi au încercat să-i îmblânzească.

Acești copii, deși erau voinici, frumoși și sănătoși,

erau tare sălbatici. Ei urlau și mușcau întocmai ca și lupoaica care îi crescuse. în loc să mănânce mămăligă, pâine, lapte fiert sau came gătită, ei doreau lapte nefiert și carne crudă și nesărată, așa cum mâncau și fiarele sălbatice cu care trăiseră în pădure. Iar în loc să vorbească, schinceau și lătrau de nu înțelegeai nimic de la ei. Nu știau nici să se îmbrace și le plăcea să doarmă numai afară, în culcușuri sau chiar pe pământul rece.

Cu foarte multă răbdare, ciobanii i-au desprins pe cei doi sălbatici cu viața și cu obiceiurile omenești. Astfel, încetul cu încetul, ei au început să mănânce lapte fiert și brânză cu mămăligă, carne friptă, pâine și fructe; au învățat să vorbească și să se îmbrace ca oamenii și acum dormeau în paturi moi, alături de ceilalți ciobani.

Cu timpul, nepoții împăratului s-au făcut niște voinici mândri și puternici, de parcă erau doi crai din poveste. Erau atât de pricepuți în luptă, încât nici un cioban nu se încumeta să se ia cu ei la întrecere. Erau atât de frumoși, de deștepți și de voinici, încât se duse vestea despre ei în toată lumea.

Într-o zi, aflară ei că se înrudesc cu împăratul, că bunicul și mama lor zac în închisoare și că ei au fost osândiți la moarte. Înnebuniți de durere, au plecat să-și caute mama, care murise însă de dorul micuților ei.

Au jurat atunci să-l pedepsească pe cel vinovat și s-au întors la stână. Au strâns toți ciobanii de prin împrejurimi și s-au năpustit fără veste asupra împăratului, pe care l-au băgat la închisoare, în locul bunicului lor, căruia i-au înapoiat locul care i se cuvenea pe tronul împărăției.

Drept mulțumire, noul împărat a dăruit nepoților săi, Romulus și Remus, jumătate din împărăție. Iar cei doi ciobănași împreună cu tovarășii lor au ridicat o cetate mare și puternică chiar pe locul unde au fost găsiți de lupoaică.

Acestei cetăți i-au pus numele Roma, după numele lui Romulus, care a stăpânit-o vreme lungă, cu pace și cu bucurie.

DRAGOȘ-VODĂ

Demult trăia în Maramureș un român, viteaz cât zece, și atât de mândru și de fălos, încât toți îi ziceau Soarele din Maramureș. El se numea Dragoș-Vodă.

Lui Dragoș îi plăcea foarte mult să vâneze; de aceea i-a rămas și până astăzi cântecul:

"Dragoș mândru ca un soare
A plecat la vânătoare,
Ghioaca și săgeata lui
Fac pustiul codrului".

Într-o zi și-a luat o ceată de flăcăi, arme și merinde și au plecat cu toții la vânătoare departe. În drum au dat peste o căprioară. S-au luat după ea prin desișurile codrului; urcau dealuri, coborau văi și tot umblând, s-au pomenit într-o poiană atât de frumoasă, de credeai că acolo era raiul. În mijlocul poienii era o fată frumoasă ca o cosânzeană care culegea flori și cânta de răsuna cuprinsul.

Fermecat de frumusețea fetei, Dragoș a uitat de căprioară, a descălecat și s-a apropiat de ea. Tare s-a mirat flăcăul când a văzut câte știe această copiliță despre el.

Dragoș își dorea de mult să ajungă domnul Moldovei, iar fata i-a spus că, pentru a-și îndeplini acest vis, trebuie să facă o ispravă mare, pentru care să i se ducă vestea dincolo de Nistru, și anume să omoare un zimbru care umblă furios pe aceste plaiuri.

Cum vorbeau, iată că iese zimbrul dintr-un desiș. Acest zimbru semăna la trup cu boul; de aceea îi mai ziceau bour sau bou sălbatic. Dragoș și-a chemat câinii și s-a luat după el, dar animalul fugea așa de repede, încât câinii i-au

pierdut urma. Numai o cățea, Molda, a reușit să-l urmărească până la o apă. Zimbrul a trecut apa, dar Molda, din cauza oboselii, s-a înecat.

În acel moment a ajuns și Dragoș la mal. A apucat ghioaca, a ochit și a lovit zimbrul atât de tare, încât l-a omorât, apoi i-a tăiat capul și a plecat cu el la vale, spre lunca Siretului.

Când a ajuns la Siret, oamenii i-au ieșit în cale. Au început să sune trâmbițele, să bată clopotele de la biserici și toți îi aruncau în cale flori și snopi de grâu. Despre fapta lui s-a dus vestea în toată țara și toți ceilalți voievozi i-au adus laude și închinăciuni ca unui stăpân mare și puternic.

De atunci, Dragoș-Vodă a pus stăpânire pe toată această țară. Apa în care s-a înecat Molda a fost numită Moldova, iar țara peste care a domnit Dragoș s-a numit tot Moldova, după numele apei.

Pentru a-și aduce aminte mereu de izbânda care l-a făcut domn al Moldovei, Dragoș a pus să se zugrăvească pe steagul țării sale, capul zimbrului.

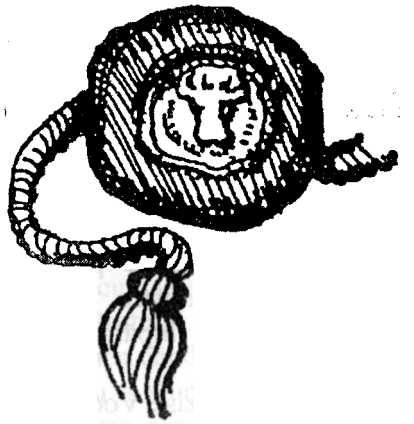

ȚIGANUL CARE NU ȘTIA "TATĂL NOSTRU"

Pe vremea lui Alexandru-Vodă cel Bun, o ceată de ţigani veniţi, se pare, din Ţara Indiei au cerut voie voievodului să-i lase să se statornicească în Moldova.

Dintre aceşti ţigani, un ţânc mai deştept se ataşase atât de mult de Vodă, încât îi era ca o mână dreaptă. Se pricepea la orice era pus să facă, de parcă ar fi fost născut la curţile domneşti. De multe ori îl chema voievodul să-i cânte cu scripca ori să-i povestească despre locurile şi ţările prin care hoinăriseră ţiganii.

Văzându-l atât de îndrăzneţ şi de deştept, Alexandru-Vodă hotărî să-l boteze creştineşte, ca pe ceilalţi moldoveni. Înainte de botez îl dete în seama unui călugăr pentru a-l învăţa sfintele rugăciuni.

Într-o zi, fiind întrebat de Vodă cum merge ţigănuşul cu învăţatul, călugărul îi spuse că toate rugăciunile le ştie, numai la Sfânta Rugăciune Domnească se încurcă într-un loc.

- La care loc? întrebă Vodă.

- Acolo unde zice: "Facă-se voia ta".

Vodă îl chemă pe ţigănuş şi-l puse să zică "Tatăl nostru". Flăcăul puse mâinile pe piept, ridică ochii spre icoană şi începu: "Tatăl nostru carele eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Mea …!".

- Nu aşa, Ciordilă! îi zise Vodă. Spune "Facă-se voia Ta", nu "Facă-se voia Mea"!

Ţiganul o ţinea una şi bună că el nu poate să zică

"Facă-se voia Ta" şi zicea în continuare "Facă-se voia Mea". Văzând că o ţine tot pe-a lui, Vodă se supără şi-l goni de lângă el.

Ciordilă plecă fruntea ruşinat şi plecă. După un timp veni cu un petec mare de piele, pe care în acea vreme se scriau hrisoavele şi zapisele, fiindcă nu exista hârtia şi zise:

- Măria Ta, scrie-mi pe această piele vorbele cele sfinte, pe care eu, cu mintea mea proastă, nu pot să le zic. Că aşa, dacă le-oi vedea scrise, le-oi învăţa mai uşor!

Vodă luă condeiul şi scrise cu litere mari: "Facă-se voia Ta".

Văzând scrisul, ţigănuşul mai zise:

- Acum mai pune şi semnătura Măriei Tale, ca să-mi aduc aminte că de la Măria Ta e poruncă să învăţ sfânta rugăciune!

Voievodul, nebănuind nimic, iscăli frumos sub cuvintele pe care le scrisese.

Ciordilă se aplecă smerit, îi sărută mâna dreaptă, luă foaia de piele şi promise că acum o să înveţe rugăciunea fară greşeli. Într-adevăr, a doua zi ţigănuşul ştia perfect rugăciunea. Vodă se bucură şi fixă şi data botezului, la care luă parte toată curtea domnească, căci boteza însuşi Alexandru-Vodă.

După câţiva ani, Ciordilă luă un condei nou, cu pană de gâscă, îl înmuie în cerneală şi, pe aceeaşi foaie de piele pe care scrisese Vodă, deasupra cuvintelor şi semnăturii domneşti, scrise:

"Eu, Ţiganul Ciordilă, rog pe Măria Sa Vodă-Alexandru, nănaşul meu, să-mi dăruiască pe veci moşia Cioroipani, din ţinutul Prutului."

Încă de pe vremea când era copil, ţigănuşul plănuise să fure o moşie, pentru a ajunge şi el în rândul oamenilor procopsiţi. Acum scrisese această jalbă către Vodă, dar se temea totuşi că oamenii stăpânirii nu-l vor lăsa să pună mâna

pe moșie. De aceea se gândi să afle ce ar zice Alexandru-Vodă dacă ar ști ce a făcut.

Puse așadar foaia cu jalba într-un loc unde să fie găsită de vreun slujitor al lui Vodă. Un boier, găsind foaia și citind-o, se miră și alergă cu ea la domn să i-o arate.

Bunul Alexandru, în loc să se supere, râse de îndrăzneala țiganului și chiar îi lăsă în stăpânire moșia Cioroipani pe care acesta i-o ceruse în jalbă, cu condiția să o apere cu toată puterea lui.

Așa a ajuns țigănușul mare moșier în ținutul Prutului, dovedind încă o dată că "obraznicul mănâncă praznicul".

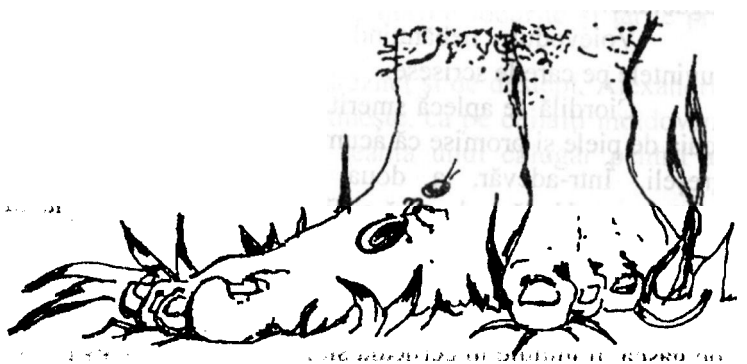

FESUL LUI ALI-TURCUL

La vârsta de 18 ani, lui Iancu Corvin îi plăcea atât de mult să trăiască în taberele grănicerilor, încât tatăl său, Voicu, l-a luat și pe el să păzească Ia hotarul dinspre turci, unde Iancu a făcut multe fapte bune.

Într-una din luptele cu turcii, românii au prins un turc cam bătrân și bolnav. Fiindu-i milă de el, nu l-au omorât, ci l-au oprit în tabără și au avut grijă de el până s-a făcut sănătos. De atunci îl țineau pe lângă ei pentru a le aduce lemne din pădure și apă de la izvor. Acest turc se numea Ali.

Înt-o zi Ali se ducea spre izvor cu două ulcioare pentru a le aduce apă grănicerilor. Pe când turcul se afla cam la vreo două sute de pași de tabără, Iancu Corvin le zise celorlalți soldați:

- Îl vedeți pe Ali?

- Îl vedem! răspunseră soldații.

- Dar fesul i-l vedeți?

- I-l vedem!

- Uitați-vă bine la fes! zise Iancu, punând o săgeată în arc și întinzând coarda.

Câțiva soldați se speriară atunci, crezând că flăcăul vrea să îl omoare pe turc.

- Nu, vreau doar să vă arăt ceva, le zise Iancu și chiar atunci dădu drumul săgeții.

Săgeata zbură, ajunse într-o clipă spre capul lui Ali, luă fesul în vârf și se duse cu el cam vreo treizeci de pași în fața turcului.

- Ce se întâmplă, bre? - strigă Ali speriat, întorcându-se spre locul de unde venise săgeata.

- Nu-i nimic! - zise Iancu. Săgeata aceea te îndeamnă să mergi mai repede la izvor!

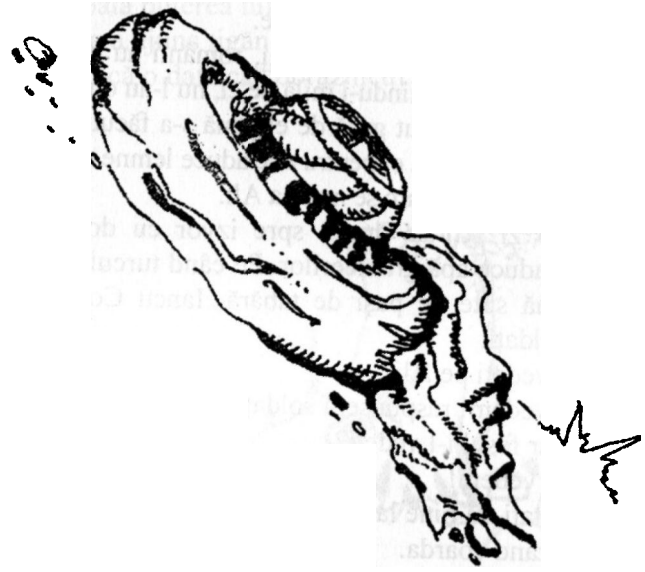

IOAN CORVIN ȘI CORBUL

Pe când Iancu Corvin avea vreo cinci-șase anișori, tatăl său, Voicu, a fost chemat de regele ungurilor la Buda Veche ca să fie răsplătit pentru faptele sale eroice în luptele cu turcii. Aici, a fost primit cu mare cinste, lăudat și ospătat la mese mari, alături de căpitanii și generalii cei mai aleși. La despărțire, pe lângă multe daruri frumoase și prețioase, regele i-a mai dăruit lui Voicu Românul și un inel de aur cu pietre nestemate, care să-i amintească de prietenia ce i-o poartă.

Drumul înapoi spre Transilvania a fost lung și obositor, iar Voicu, nevasta și copilul au poposit într-o poieniță, la umbra răcoroasă a unor copaci. După ce au mâncat, părinții lui Iancu au pus capul jos, ca să se odihnească puțin, Iancu voia însă să se joace și îi punea tatălui său fel și fel de întrebări. Ca să scape de el, Voicu și-a scos inelul de pe deget și i l-a dat să-și facă de lucru până se va trezi el.

Iancu s-a jucat un timp cu inelul, dar s-a plictisit repede și l-a pus jos, pe iarbă, apoi a plecat prin poiană. Un corb, care era prin apropiere, a zărit inelul strălucind în iarbă, s-a repezit asupra lui și l-a luat în cioc, apoi a zburat cu el pe creanga unui copac.

Lui Iancu nu-i venea să creadă. Inelul părea pierdut. Corbul ar fi putut să zboare și să ducă podoaba departe, în nemărginirea pădurii!

După ce s-a gândit puțin, copilul s-a dus binișor la căpătâiul tatălui său, a luat arcul și săgeata și a tras în corb. Corbul a căzut străpuns la pământ.

Auzind vâjâitul săgeții și țipătul de moarte al corbului, cei doi părinți s-au deșteptat și imediat au înțeles ce s-a întâmplat. Atunci și-au dat seama ce copil viteaz e Iancu.

De la această întâmplare i-a rămas lui Iancu numele de Iancu Corvin.

Când s-a mărit, s-a făcut și el soldat și a ajuns chiar general. În războaiele cu turcii s-a arătat foarte viteaz, iar regele i-a dat, drept răsplată, mai multe moșii și castelul Hunedoara. Pe lângă toate acestea, i-a dat și dreptul ca stema sau semnul familiei sale să fie un corb cu un inel în cioc.

Mormântul lui Iancu se află la Alba-Iulia.

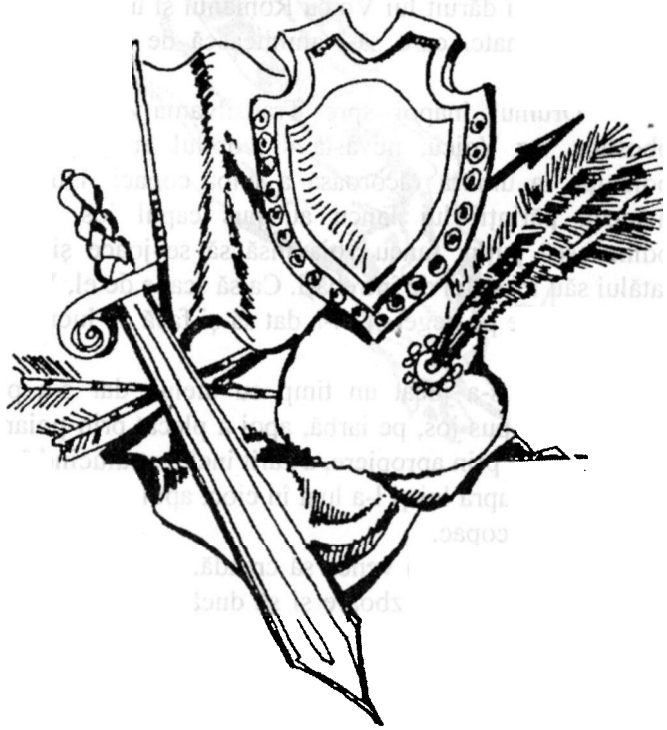

VLAD-ȚEPEȘ ȘI CERȘETORII

Pe vremea lui Țepeș-Vodă, prin Țara Românească mișunau grecii și bulgarii, care ziua cerșeau pe la casele creștinilor, iar noaptea îi jefuiau. Ei știau că țara era plină de bogății și că satele erau lipsite de paznici, astfel că hoțiile se puteau săvârși fără teama de a fi prinși.

Pentru a cunoaște mai bine gospodăriile oamenilor, ziua se prefăceau în cerșetori și, mergând din casă în casă, cercetau locurile, pentru a ști unde să vină noaptea și să fure.

Vlad-Țepeș și-a dat seama de planul cerșetorilor și s-a gândit să le dea și plata pentru faptele lor. Astfel, a dat poruncă în țară, ca în ziua cutare să se strângă toți cerșetorii la Târgoviște, pentru că are să le împartă câte un rând de haine și multă mâncare.

În ziua hotărâtă, la Târgoviște s-au adunat câteva mii de cerșetori. Slujitorii domnești le-au împărțit câte un rând de haine noi, apoi i-au dus în niște case mari, unde erau pregătite mesele. Calicii mâncară și băură cu lăcomie și se minunară de dărnicia lui Vodă.

Țepeș porunci atunci slujitorilor să zăvorască ușile și să pună foc casei. Cerșetorii năvăliră la porți ca să iasă, însă nu le-au putut deschide. Țipete, urlete, vaiete, ieșeau din gurile celor închiși acolo, dar nimeni nu a sărit în ajutorul lor.

Așa au ars acolo toți cerșetorii cei mincinoși și, cât a trăit Vlad Țepeș, nimeni nu a mai avut curajul să ceară ceva de pomană.

VLAD-ȚEPEȘ PEDEPSEȘTE PE CEI LINGUȘITORI ȘI CRUȚĂ PE CEI CARE SPUN ADEVĂRUL

Odată au fost aduși la Vlad-Țepeș doi călugări stăini, care umblau prin țară să strângă milostenie. Vlad, dorind să afle ce crede poporul despre el, le zise:

- Cucernicilor, slujitori ai Domnului! Sunteți oameni care iubiți adevărul și dreptatea! Spuneți-mi cinstit ce crede lumea despre mine! Voi ați cutreierat țara în lung și-n lat și multe lucruri trebuie să știți!

- Apoi ce să creadă poporul despre Măria-Ta, luminate și puternice Doamne? - începu unul dintre călugări. Tot norodul te laudă și te binecuvântează ca pe un părinte bun și milostiv. Tu numai fapte bune și creștinești faci. Pe văduve și pe orfani tu îi ajuți. Bunătatea și blândețea ta nu au margini!

Voievodul își dădu seama că acest călugăr minte, dar tăcu și, îndreptându-se către celălalt, îi zise: **i**

- Spune și sfinția ta, ce ai auzit despre mine?

Acesta, om iubitor de adevăr și cu frica lui Dumnezeu, se gândi că poate Vlad îl va omorî dacă spune ce gândește despre el. Cu toate acestea, își descărcă sufletul și zise:

- Măria-Ta, să-mi fie cu iertare, dar de când umblu prin țară, mai rar să fi întâlnit creștin care să te vorbească de bine. Poporul cel prost nu prea te iubește, iar boierii te blesteamă și te urăsc ca pe cel mai mare nelegiuit.

- Bine, așa cred ei, dar tu ce crezi? - întrebă Vlad.

- Eu, Măria-Ta, cred ce cred și ei, că nici în fundul iadului nu vei avea loc, pentru faptele păgâne și nelegiuite pe care le-ai săvârșit.

După ce termină și acest călugăr de vorbit, Vlad se ridică de pe tron și zise:

- Tu, care ai vorbit primul, ai spus numai minciuni. De aceea poruncesc să fii tras în țeapă, în fața poporului, pe maidanul cel mare din mijlocul orașului, ca să vadă tot norodul cum îi pedepsesc eu pe cei care mint. Iar tu, care ai spus adevărul, fii slobod și ține minte, că și eu tot după adevăr pedepsesc!

Și astfel Domnul făcu încă o dată dreptate, cu pedeapsă aspră pentru lingușire și cu milostenie dreaptă pentru adevăr.

VLAD-ȚEPEȘ ȘI FEMEIA LENEȘĂ

Într-o zi de sărbătoare, pe când Țepeș se plimba printr-un sat însoțit de câțiva boieri, întâlni un țăran cu cămașa murdară. Când îl văzu, Vodă îl chemă la el și-l întrebă:

- Cum te cheamă, creștine?
- Ion!
- De unde ești?
- Iaca, de aici din sat!
- Ai nevastă?
- Am!
- E sănătoasă?
- Sănătoasă!
- Putem s-o vedem și noi?
- Puteți, dar stați s-o chem aici!

Țăranul alergă numaidecât acasă și veni cu femeia. Cum o văzu, Țepeș o întrebă:

- Femeie, ești măritată?
- Da, sunt măritată!
- Cum se numește bărbatul tău?
- Ion!
- Este el om cumsecade?
- Este!
- Îți aduce ce-ți trebuie în casă?
- Îmi aduce!
- Ai tu săpun acasă?
- Am!
- Dar albie ai?
- Am!

- Ai fost cumva bolnavă zilele acestea?
- Nu, Doamne ferește, n-am fost!
- Azi de ce n-a mers bărbatul tău la lucru?
- Fiindcă e zi de sărbătoare și nu lucrăm!
- Dar cămașa bărbatului tău de ce e murdară în zi de sărbătoare?
- Păi...

Și femeia începu să se bâlbâie, fiindcă știa că e vinovată.

Vodă porunci atunci să cerceteze casa femeii și văzu că și celelalte cămăși ale bărbatului erau nespălate. De aceea, dădu ordin ca femeia să fie trasă în țeapă chiar în mijlocul satului, pentru ca toată lumea să vadă cum le pedepsește Vlad-Țepeș pe femeile lenețe.

NEGUSTORUL FLORENTIN

Datorită cruntelor pedepse aplicate de Vlad-Țepeș, au pierit toți hoții, leneșii și mincinoșii. Atâta frică intrase în norod, încât, dacă-i pica omului punga de la brâu în drum, rămânea acolo zile sau chiar săptămâni întregi, până venea păgubașul să și-o ridice, că nimeni nu cuteza să se atingă de ea.

Odată, un negustor italian, care venea din cetatea Florenței și făcea negustorii cu pietre scumpe și alte lucruri de preț, se întorcea din țara turcilor, unde își vânduse marfa și trecea prin țara lui Țepeș. Auzise și el despre jafurile și hoțiile din Țara Românească și credea că toți românii sunt niște tâlhari de codru.

Cum ajunse la Târgoviște, unde era scaunul domnesc, se duse la Vodă cu un dar bogat și îi zise:

- Măria-Ta, soarta m-a adus în țara pe care o stăpânești. Am cu mine tot avutul, pe care l-am agonisit, cu trudă, mai mulți ani. Cu genunchii plecați, te rog să-mi dai câțiva slujitori care să mă păzească până când voi pleca!

Când auzi acestea, Țepeș se supără și spuse negustorului:

- Ține-ți darul, creștine. Eu îți poruncesc să-ți duci tot avutul pe orice maidan, pe orice uliță, la răspântia care ți se va părea mai singuratică și mai dosnică și acolo să-l lași până dimineață, fără paznici. Iar de ți se va întâmpla vreo pagubă, eu sunt răspunzător!

Cu toate că nu avea încredere în cuvântul lui Vodă, negustorul a fost nevoit să îndeplinească porunca acestuia, căci altfel era vai și amar de el.

Când s-a înserat, cu inima cât un purice de frică, și-a luat marfa și a dus-o pe un maidan dosnic spre marginea orașului.

Toată noaptea, bietul negustor n-a putut închide ochii. A doua zi de dimineață nu-i venea să creadă când a găsit pe maidan toată averea, așa cum o pusese. Nici nu știa ce să mai creadă: ori că turcii mințeau, ori că el nu vedea bine.

A mers atunci la Vodă și i-a spus că și-a găsit tot bănetul neatins, a lăudat Țara Românească și pe români și a afirmat că asemenea lucruri n-a mai văzut și n-a mai auzit în nici o țară din câte a străbătut el, de când umblă cu negustoria lui.

Și așa a mers vestea și faima despre cinstea celor din Țara Românească.

SOLDAȚII LUI ȚEPEȘ ÎN FAȚA SULTANULUI

Într-una din luptele purtate de români cu turcii, aceștia din urmă au prins un ostaș român, pe care l-au dus în fața sultanului.

Ostașul român răspunse la toate întrebările pe care i le puse sultanul, dar când acesta îi promise averi nenumărate, pentru a-i spune unde este ascunsă oștirea lui Țepeș, soldatul răspunse:

„- Unde-i Țepeș-Vodă eu știu foarte bine
Dar această știre o țin pentru mine -
Nu cad eu în cursa ce vrei a-mi întinde;
Un român de viță, țara nu și-o vinde."

Altădată, unul dintre spionii trimiși de Țepeș a fost și el prins de turci. L-au dus și pe acesta în fața sultanului, care îl întrebă:

„În a mea ordie, ce cauți tu oare?
Unde este Țepeș? Câtă oaste are?"
Românul îi răspunse:
„- Sunt trimis de Țepeș să vă iscodesc.
Dar de el o vorbă n-am să vă grăiesc!"

Sultanul îl amenință cu moartea dacă nu-i va spune ce vrea să afle, dar totul fu în zadar, căci bravul român tăcu în continuare.

Văzând că astfel nu rezolvă nimic, sultanul îl luă mai cu binișorul și-i zise:

„- Vorbește, gheaure, că te voi ierta!"

„- Cu ce mă asiguri tu că voi scăpa?" - întrebă românul.

„- Iată, ai cuvântul meu de împărat!"
Atunci ostașul a grăit așa:
„Când m-a trimis Țepeș spre ordia ta,
A adus o țeapă lungă în fața mea.
« Vezi tu țeapa asta? Vlad Vodă zicea -
Va pieri într-însa familia ta!
Să nu scoți o vorbă, chiar de te-ar tăia!»
În țeapa lui Țepeș mor ca vânzători:
Tatăl meu, nevasta și patru feciori!
Acum mor eu singur în țepușa ta.
Și mor cu mândrie, pentru țara mea!"

Ascultând aceste cuvinte, sultanul a stat și s-a gândit, apoi întorcându-se către ai săi, a zis:

„- Dacă voievodul numit Țepeluș
Ce știe să vâre spaima în supuși,
Ar avea o sută de mii de panduri,
Ar cuprinde lumea cu ai săi ghiauri."

MĂRIA PUTOIANCA

Între ostașii lui Țepeș, fusese unul viteaz și vestit, Căpitanul Putoianul, care a căzut însă într-una din lupte, răpus de un iatagan.

Acest viteaz avea numai o fată, Maria, care îl iubea nespus de mult. Când a aflat de moartea tatălui său, în loc să-l plângă și să-l bocească, Maria își făcu cruce și zise: „Dumnezeu să-l ierte!", apoi îmbrăcă haine bărbătești și veni în oastea lui Țepeș. Voia să lupte în locul tatălui său și să-l răzbune, făcându-i să plătească pe cei care îl omorâseră.

Pe câmpul de bătălie Maria lovea atât de voinicește, încât păgânii cădeau ca spicele în fața sa.

Într-una din înfruntări, Putoianca fu prinsă de turci și dusă la sultan. Când a văzut că, în loc de un soldat este o fecioară, Mahomed o întrebă:

„- De ce ai luat veșminte și arme de bărbat?
Tu, care ești fecioară, pe cine ai urmat
Aici în bătălie? Urmat-ai vreun iubit?
Să vii în focul luptei, cine te-a ispitit?"
Maria îi răspunse:
„- Eu n-am urmat pe nimeni, iar dacă arme port
Vreau să-mi răzbun, prin sânge, părintele meu mort!"
„- Și dac-ai fost în luptă, vreun turc ucis-ai oare?
De n-ai ucis nici unul, eu pot să-ți dau iertare!"
La aceste vorbe, Maria Putoianca îi zise:
„- Îți jur pe Dumnezeu,
Ucis-am numai nouă și mult îmi pare rău;
Ca să-l plătesc pe taica, o mie îmi trebuia,
Căci tata cât o mie de turci, de-ai tăi, făcea."

Sultanul a rămas uimit de îndrăzneala fetei și a dat chiar ordin să fie eliberată, apoi privind în urma ei, ar fi zis:

„- Fericit este neamul ce crește așa femei!"

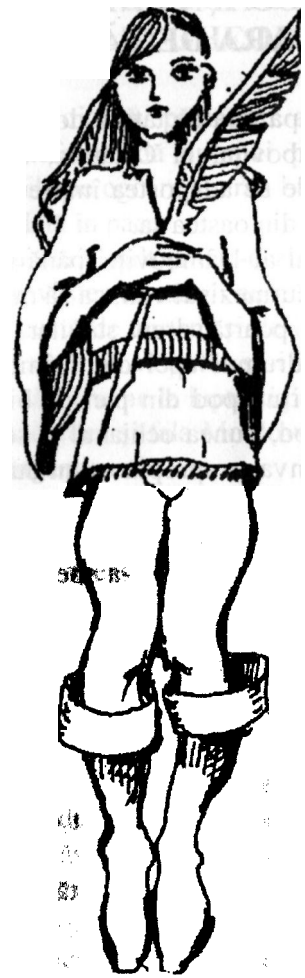

CUM A SCĂPAT NEGRU-VODĂ ȚARA DE TĂTARI

Pentru a scăpa țara de tătari, domnitorul Negru-Vodă și-a făcut pe Dâmbovița, la Cetățuia, un loc de apărare, întărit strașnic, unde se adăpostea împreună cu doamna, cu boierii și cu o parte din oastea sa.

Dintr-un mal al Dâmboviței până în celălalt, a făcut un zid puternic, în curmezișul văii, ca să nu-l poată răzbi apa. La mijloc a lăsat o poartă, drept stăvilar, cu ajutorul căruia putea opri ori da drumul apei din Dâmbovița, când voia. Peste apă a făcut și un pod din piei de bivol. De multe ori mergea Vodă pe pod, punea ochianul și se uita în depărtare să vadă dacă nu cumva se apropia vreun dușman.

Într-una din zile, a zărit o oaste de tătari care se apropia de locul unde Negru-Vodă locuia cu ai săi. Tătarii erau foarte mulți, dar Vodă nu s-a speriat. A poruncit să se pună stăvilarul la mijlocul zidului, astfel că în susul Dâmboviței s-a strâns foarte multă apă. Când s-a lăsat noaptea, a ridicat stăvilarul și a dat drumul apei la vale.

Tătarii își așezaseră corturile pe valea Dâmbiviței, în josul zidului, iar când s-au pornit valurile de apă, ei dormeau duși. Astfel au fost luați de apă cu tot cu corturi și puțini au scăpat cu viață, dar și aceștia au fost omorâți de ostașii lui Negru-Vodă.

Urmele acestui zid se văd și astăzi la Cetățuia.

ȘTEFAN VODĂ ȘI ICOANA SFÂNTULUI GHEORGHE

Într-o vară ploioasă, pământul a dat atâtea roade, încât ostașii lui Ștefan-Vodă nu mai pridideа cu munca. Roboteau ca furnicile pe ogoare și erau bucuroși că dușmanii îi lăsaseră deocamdată în pace.

Dar asta nu dură mult și într-o zi veni un crainic din părțile Nistrului cu vestea că tătarii au năvălit în țară. Ștefan strânse degrabă o ceată de curteni și de boieri și alergă spre Nistru. Se temea însă că nu va putea să-i învingă pe dușmani, deoarece nu putea să-i cheme la luptă și pe secerătorii de prin lanuri, care erau nădejdea și fala Moldovei. De aceea marele Ștefan era trist și îngândurat.

Mergând fără țintă prin niște păduri, ajunse la o mănăstire. Auzind tropot de cai, un călugăr ieși în prag și întrebă, în limba slavonească, cine sunt și ce caută. Ștefan-Vodă îi răspunse tot în slavonește că vrea să vorbească cu starețul mănăstirii.

Călugărul i-a deschis ușa, iar Ștefan intră în chilie și zise „Dobrovecer", adică „Bună seara", crezând că acei pustnici nu cunosc limba moldovenească. Unul dintre ei, care nu prea știa slavonește, i-a răspuns „Dobrovăț".

Se zice că de la acele vorbe „Dobrovecer" și „Dobrovăț" acea mănăstire s-a numit Mănăstirea Dobrovăț și așa se numește și astăzi.

Ștefan-Vodă l-a rugat pe stareț să-i deschidă biserica. Aici a căzut în genunchi în fața icoanei Sfântului Gheorghe, pe care l-a rugat ceasuri întregi să-l ajute să-i alunge pe tătari din Moldova, fără să mai cheme la arme pe țăranii de prin

sate.

În acea noapte a visat că Sfântul mucenic Gheorghe se desprinde din icoană, vine la el și-l întreabă:

- De ce ești trist și îngândurat, Ștefane? Ți-ai pierdut cumva credința?

- Nu, sfinte mucenice Gheorghe, nu mi-am pierdut credința, dar sunt tare îngrijorat că m-au atacat păgânii și n-am oaste de ajuns și nici n-o pot strânge!

- Nu te teme! I-a zis sfântul. Iată această iconiță. Poart-o cu tine în luptă și vei birui!

Când s-a deșteptat, Ștefan ținea într-adevăr în mâna dreaptă o iconiță cu chipul Sfântului Gheorghe. Simți atunci că are mai multă putere, apoi ieși din biserică, încălecă și porni la luptă.

Deși erau de douăzeci de ori mai mulți decât moldovenii, tătarii au fost înfrânți căci, unde era lupta mai în toi, acolo se repezea și Ștefan cu iconița Sfântului Gheorghe și ca de trăsnet piereau păgânii în fața lui.

Speriați de moarte, tătarii fugiră și lăsară în urma lor toate prăzile pe care le răpiseră.

După ce apele s-au mai liniștit, robii luați de Ștefan în luptă începură a zice:

- Ne era nouă teamă și de Ștefan-Vodă, că mare și nebiruit viteaz este, dar mai mult ne temeam de celălalt tânăr care lupta alături de el, pe care nimeni nu-l putea întrece în vitejie!

Acești robi ziceau că, de fapt, acel tânăr i-a biruit pe tătari, nu Ștefan-Vodă.

Auzind acestea, atât Ștefan, cât și oștenii săi au crezut că sunt vorbe aruncate în vânt și nu le-au băgat în seamă, dar după un timp, când au venit niște soli de la hanul tătarilor, care au spus același lucru, ei au început să intre la bănuieli.

Începu Ștefan să cheme în fața tătarilor robiți și în fața solilor pe toți boierii și curtenii care luptaseră alături de

el împotriva păgânilor pentru a recunoaște pe tânărul care i-a biruit. Negăsindu-l printre aceștia, Vodă îi luă pe robi și pe soli și îi duse în bisericuța la care el se rugase înainte de luptă.

Când au intrat tătarii în biserică și au zărit icoana Sfântului Gheorghe, au strigat cu toții:

- Iată, acesta e tânărul viteaz care ne-a biruit!

SABIA LUI ȘTEFAN-VODĂ

Simțind că nu mai are mult de trăit, Ștefan-Vodă chemă în jurul patului pe fiii și fiicele sale, pe nepoți, pe doamnă, pe mitropolit și pe toți boierii și sfetnicii cei mari ai țării.

Când toți se strânseră, Vodă se ridică de pe pat și ceru să i se aducă sabia și ocheanul, prin care privi cu nesaț de jur împrejur spre toate plaiurile și ținuturile Moldovei. Apoi, oftând și lăcrimând, zise:

- Of! Frumoase și împodobite sunteți! Și mult v-am iubit și cu multă și nepotolită râvnă v-am apărat! Acum voi pleca și n-am să vă mai văd!

Apucă apoi sabia de tăiș, de desubtul mânerului, o ținu ridicată de parcă ar fi fost o cruce și zise:

- Vedeți sabia asta? Cu ea am luptat eu 47 de ani și mai bine. Dușmanii din toate marginile vor năzui să cuprindă pământul nostru bogat și frumos. Și tot sabia asta sfântă va trebui să-l apere. Că dacă va putrezi mâna care a purtat-o, sabia în vecii vecilor nu va putrezi, precum în vecii vecilor pământul acesta al românilor are să fie!

Și înălțând Ștefan-Vodă mâna dreaptă deasupra capului, ținu sabia cu vârful în jos spre podeaua palatului domnesc, apoi zicând „în numele Sfintei Troițe", și izbi cu atâta putere sabia în dușumea, încât intră de nu mai rămase afară decât mânerul.

- Aici să rămână! continuă el. Iar în vremuri de cumpănă, când vreun dușman va îndrăzni să ceară stăpânire peste neamul și pământul acesta, voi și urmașii urmașilor voștri așa să-i spuneți: „Dacă vrei să stăpânești neamul și

pământul acesta, încearcă și scoate sabia, pe care Ștefan-Vodă, părintele nostru, a înfipt-o aici!"

Și să știți că, până nu se va găsi străin care să scoată de aici sabia mea, până atunci nimeni nu va putea stăpâni peste neamul și pământul românesc!

Iar sabia lui Ștefan-Vodă a stat înfiptă acolo sute de ani de-a rândul, până când s-au dărâmat zidurile palatului domnesc și au acoperit-o sub ruine, dar de scos de acolo nimeni n-a putut să o scoată.

De aceea, nici neamul și pământul românesc n-au căzut și în veci n-au să cadă în stăpânirea altor neamuri.

Aceasta este legenda nemuririi neamului nostru, legenda pornită din faptele de arme ale celui mai însemnat voievod român.

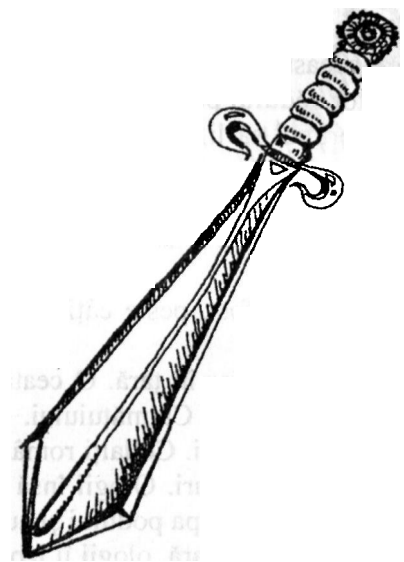

OLOGII DE LA CALMÂȚUI

Aflând despre faptele eroice ale lui Mihai-Viteazul, Sultanul a trimis în țară mai multe cete de turci cu poruncă să-l prindă și să-l ducă la Țarigrad.

O ceată de păgâni trecu Dunărea pe la Turnu-Măgurele și luând drumul spre București, ajunse până la apa Călmățuiului. Apa crescuse și rupsese podul. Turcii prinseră câțiva români și-i puseră să taie copaci din pădure și să-i târască până la gârlă, ca să facă pod.

Oamenii nu avură încotro și se supuseră la porunca păgânilor, dar lucrau în silă, trăgând de timp. Pe când ei munceau aici, unul de-al lor alergă într-un suflet și vesti oștirile române, care își aveau tabăra aproape de Vedea. Aflând despre această faptă, pașa turcească se mânie și de ciudă își vărsă tot năduful pe sărmanii români, care lucraseră prea încet. El porunci să li se taie acestora picioarele de la genunchi.

Mulți dintre cei ologiți muriseră în chinuri îngrozitoare lângă podul Călmățuiului. Numai câțiva reușiră să scape cu zile.

Acești ologi au fost, peste câțiva ani, de mare folos lui Mihai-Viteazul.

Turcii năvăliseră iar în țară. O ceată dintre ei nimeri iarăși la podul de pe apa Călmățuiului. Ologii își aveau casele aproape de malul apei. Ceilalți români, simțind că vin păgânii, s-au ascuns în păduri. Ologii însă nu au putut fugi. Ei s-au așezat aproape de aripa podului și au așteptat.

Când turcii se apropiară, ologii îi izbiră cu săgețile și-i siliră să fugă înapoi, spre Turnu-Măgurele.

Trecând pe acolo, Mihai-Vodă îi lăudă pe vitejii ologi și-i răsplătii cu moșii, făcându-i stăpâni pe tot pământul dintre râurile Călmățui și Urlui.

Iar lângă podul apărat de sărmani infirmi s-a întemeiat un sat frumos, care și astăzi poartă numele Ologii, în amintirea strămoșilor sacrificați de păgâni.

CERBII LUI MIHAI VODĂ

Mihai Viteazul era un om iute la fire, crunt și fară milă când lupta împotriva dușmanilor, dar în alte împrejurări ale vieții știa să fie blând, iubitor și milos cu cei nevoiași și plăpânzi.

Odată, când se afla Mihai Vodă la vânătoare prin munții Argeșului, a găsit doi pui de căprioară, părăsiți de mama lor. Voievodului i s-a făcut milă de ei și a poruncit să fie duși la curtea sa și să fie îngrijiți, până se vor face mari.

Puii au crescut repede și au ajuns doi cerbi frumoși și sprinteni, asemănându-se unul cu altul ca două picături de apă. Vodă venea de multe ori să-i vadă cum se joacă în grădina sa, iar cerbișorii, cum îl zăreau, se apropiau de el și se lăsau mângâiați de acest părinte bun și iubitor. Cu timpul, s-au alipit atât de mult de Mihai Vodă, încât nu se mai despărțeau de el cât era ziua de mare. Atunci când Vodă ședea pe tronul său aurit, judecând pricinile dintre supuși ori ținând sfat cu boierii, cei doi cerbi se așezau unul de-a dreapta, iar altul de-a stânga tronului." Și ședeau atât de cuminți și de nemișcați încât, dacă n-ar fi clipit din când în când din ochii lor mări și frumoși, ai fi crezut că sunt de piatră. Când mergea Vodă la biserică, cerbii îi însoțeau alaiul până la intrare, iar acolo se așezau unul de-a dreapta, iar altul de-a stânga ușii și stau smeriți, cu capetele plecate, de parcă și ei s-ar fi rugat.

Cei doi cerbi erau alături de viteazul Mihai chiar și când acesta pornea la luptă. Se așezau în fața cortului, cum le era obiceiul, încât ajunseseră să fie cunoscuți de toți oștenii lui Vodă, care îi considerau o adevărată minune

dumnezeiască.

În dimineața zilei când a avut loc lupta de pe apa Neajlovului, cerbii erau amândoi lângă cortul domnitorului. Când a pornit la luptă, Mihai i-a mângâiat și le-a zis:

- Să-mi păziți bine cortul, băieți, că la noapte am să vă aștern numai steaguri turcești, ca să dormiți pe ele!

Cerbii l-au privit triști, presimțind parcă ce avea să se întâmple.

În timp ce ședeau lângă cortul domnitorului, departe de locul unde se desfășura bătălia, o ghiulea turcească îl izbi pe unul dintre ei și-l omorî pe loc. Celălalt, înspăimântat, îngenunche lângă el și, înțelegând că tovarășul său este mort, începu să mugească îndurerat, prelung și sfâșietor. Din ochii lui începură să curgă lacrimi mari și, după câteva minute, se ridică, privi lung spre locul de unde se auzeau strigătele de luptă, apoi suflă mânios pe nări și gemu înfiorător, de parcă ar fi blestemat pe cel care îl omorâse fratele.

Se apropie iar de fratele său mort și-l privi lung, tremurând din tot corpul și gemând. Ocoli apoi de câteva ori cortul domnesc, ca și cum ar fi vrut să-și ia rămas bun, se ridică în două picioare, și apoi o rupse la fugă la vale, spre lunca Neajlovului.

După scurt timp, cei care se luptau aici l-au văzut cum s-a urcat pe pod și s-a azvârlit cu capul în jos, murind în mocirlă, printre leșurile de cai și de oameni.

MOARTEA LUI CONSTANTIN BRÂNCOVEANU

În timpul cât a stăpânit Țara Românească, Constantin Brâncoveanu a strâns numeroase averi, pe care le-a depus în băncile din Italia, Anglia sau Olanda. El pusese chiar să se bată monede mari de aur, ceea ce era un act de neatârnare.

Aceste lucruri nu i-au plăcut deloc Sultanului, care ar fi vrut ca toate bogățiile domnitorului român să fie aduse la Constantinopol, pentru ca într-o zi să le facă pierdute, așa că îi puse gând rău lui Brâncoveanu.

Astfel, într-o sfântă Vineri a Paștelor, acesta fu ridicat împreună cu soția, fiica lui, feciorii, nepotul și cumnatul său, visteriul Văcărescu și duși la Constantinopol. Aici, au fost închiși cu toții în temnița Șapte Turnuri și chinuiți fără milă, ca să spună unde și-au ascuns averile. Abia în ziua de 15 august au fost aduși în fața sultanului, care l-a întrebat pe Constantin Brânoveanu:

„- Adevăr e c-ai chitit
Pân'a nu fi mazilit
Să desparți a ta domnie
De a noastră-mpărăție?
Și de mult ce ești avut
Bani de aur ai bătut.
Fără a-ți fi de mine teamă
Fără a vrea ca să-mi dai seamă?"

La aceste întrebări, domnul Țării Românești i-a răspuns:

„-De-am fost bun-rău la domnie,
Dumnezeu singur o știe,
De-am fost mare pe pământ,
Cată-acum și vezi ce sunt."

Supărat că i-a dat un astfel de răspuns, sultanul i-a

strigat:

„- Constantine Brâncovene,
Nu-mi grăi vorbe viclene!
De ți-e milă de copii
Și de vrei ca să mai fii,
Lasă legea creștinească
Și te dă-n legea turceasca!"

Brâncoveanu i-a răspuns:

„-Facă Dumnezeu ce-o vrea!
Chiar pe toți de ni-ți tăia,
Nu mă las de legea mea!"

Auzind răspunsul lui Brâncoveanu, sultanul a poruncit călăului să taie mai întâi capul boierului Văcărescu, apoi a urmat feciorul cel mic al voievodului, Mateiaș, un copilandru de șaisprezece ani cu ochi și păr negru ca pana corbului. Văzând că rămâne nestrămutat în hotărârea sa, călăul primi ordin să-i ucidă și pe ceilalți fii ai lui Brâncoveanu, sub ochii îngroziți atât ai voievodului, cât și ai femeilor din familia sa: doamna, fiicele și nurorile sale.

Răpus de durere, Brâncoveanu a căzut în genunchi, a tras la sânul lui trupurile morților dragi, le-a mângâiat, le-a sărutat și a jelit un timp, după care, întorcându-se către sultan și însoțitorii lui, a început să blesteme:

„- Alelei, tâlhari păgâni!
Alelei, feciori de câini!
Dar-ar bunul Dumnezeu
Să fie pe gândul meu.
Să vă ștergeți pe pământ
Cum se șterg norii la vânt;
Să n-aveți loc de-ngropat.
Nici copii de sărutat."

Sultanul și oamenii lui s-au mâniat, au rupt în bucăți hainele bătrânului domn și au început să-i jupoaie pielea de pe corp, pe care au umplut-o cu paie, au pus-o într-o suliță și

au tăvălit-o prin noroi, strigând:

„- Brâncovene Constantine,
Cască ochii a te uita
De-ți cunoaște pielea ta!"
Ultimul răspuns al lui Brâncoveanu a fost următorul:
„ De-ți mânca și carnea mea;
Să știți, c-a murit creștin
Brâncoveanu Constantin!"

Doamna și nurorile domnului Țării Românești au fost eliberate din închisoare și au plecat la Veneția și abia după foarte mult timp s-au întors în țara lor. Una dintre fiicele lui Brâncoveanu, Domnița Bălașa, a rămas atât de profund marcată de aceste evenimente, încât s-a retras de tot de lume și nu a vrut să mai știe de averea care i se cuvenea.

Din partea ei de moștenire, Domnița Bălașa a clădit în București marele spital Brâncovenesc, lângă care se află un azil și o biserică ce poartă numele „Doamna Bălașa".

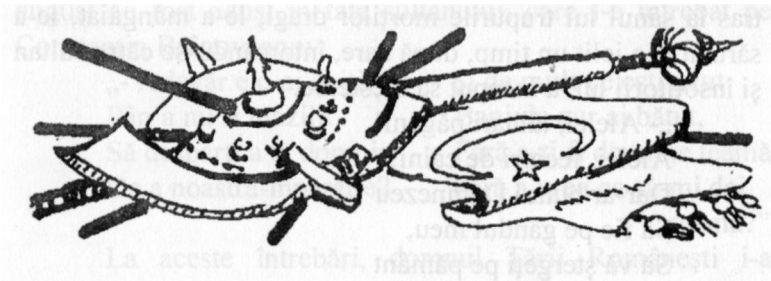

Legende geografice

repovestite de <u>Horvath Rodica</u>

- învățător -

Zalău

DRUMUL OII

Odată, turcii conduși de Radu Mihnea au năvălit într-un sat de pe Călmățui, numit Șotânga (prin părțile pe unde este astăzi vatra satului Vodă Carol).

Șotânga era un sat vechi, cu puține case de ciobani nevoiași. Intrând în sat, turcii au jefuit tot ce le-a ieșit în cale. Într-un bordei sărac de la marginea satului au găsit o oaie, pe care au aruncat-o într-un car și au plecat mai departe. Sărmana oaie a început să zbiere ca din gură de lup, deoarece era și ea mamă și plângea după mielușelul ei, care nu avea decât vreo două-trei zile. Din cauza frigului, stăpânul oii, un cioban tânăr care se numea Voinea, o luase cu miel cu tot și o dusese la el în bordei, ca să stea la adăpost până se va mai întări mielul și se va mai încălzi puțin afară.

Nevasta ciobanului, care avea și ea un copil abia născut, se îngrijea și de prunc, și de miel, iar în clipa când turcii au năvălit în sat, ea îi avea pe amândoi în brațe. De teamă, a părăsit bordeiul și s-a ascuns într-o groapă săpată în malul râului, făcută special pentru astfel de ocazii. Astfel, oaia a rămas singură, la vatră, unde lingea sare.

Luând tot ce au găsit prin casele și prin târlele ciobanilor, ostașii lui Radu au părăsit satul spre asfințitul soarelui. Abia spre dimineață au cutezat și sătenii să iasă din ascunzători și au mers să vadă ce le-a mai rămas din munca lor de-o viață. Alții s-au îndreptat spre casa preotului, pentru ca acesta să-i învețe ce să facă în astfel de clipe.

În timp ce erau adunați în jurul preotului; o ceată de oșteni conduși de Mihai Viteazul se apropia de ei. Ciobanii s-au bucurat de sosirea lui Vodă, căruia i-au povestit ce s-a

întâmplat în satul lor. Ei n-au știut însă să-i spună încotro o luaseră turcii. Unii ziceau că i-au văzut spre apus, alții spre răsărit.

Tocmai atunci sosi și ciobanul Voinea, stăpânul oii furate de turci, care le aduse o veste bună. Acesta grăi astfel către Vodă:

- Să trăiești, luminate Doamne! Eu aveam în bordeiul meu o oaie cu miel. Păgânii mi-au luat oaia, dar nu i-au luat și mielul. Unde or fi fugit ei aseară, noi nu putem ști; dar oaia mea a scăpat azi-noapte din tabăra dușmanului și a venit la miel. Cum câmpul a fost acoperit cu zăpadă, drumul oii se vede clar. Așadar, unde duce acest drum, acolo trebuie să fie și dușmanul!

După ce îl ascultă pe Voinea, Mihai îi făcu rost de un cal și, luându-l alături de dânsul, porni degrabă peste deal, urmărind întocmai urmele lăsate de oaie pe stratul de zăpadă.

Merseră ei călare vreme de un ceas și mai bine, iar când soarele a răsărit, ajunseră în cumpăna unui deal deasupra Oltului. De acolo oamenii lui Vodă au putut zări carele oștirii lui Radu în lunca pârâului Strâmbu. Mihai binecuvântă atunci oaia lui Voinea, și se năpusti asupra turcilor, de care nu se mai alese nici praful. Numai Radu, căpetenia lor, trecuse cu o noapte înainte peste Dunăre, la pașa din Nicopole și astfel reușise să scape de mânia lui Mihai Vodă.

Banii care se aflau asupra turcilor, carele cu merinde, armele, tunurile și caii rămași nevătămați au fost oprite pentru trebuințele oștilor române, iar vitele, sculele și tot ce mai răpiseră turcii de prin sate au fost strânse cu grijă deoparte, cu ordin să fie înapoiate păgubiților.

După mult timp de la această întâmplare, Mihai Viteazul l-a chemat în tabăra sa de la Roșiorii de Vede pe ciobanul Voinea de la Șotânga, pe care l-a lăudat în fața boierilor și a căpitanilor, apoi i-a dăruit trei pungi de galbeni

și cincizeci de oi bârsane. De atunci, Voinea a trăit liniștit în satul său, iar când a murit, urmașii săi l-au îngropat pe culmea dealului, aproape de „Drumul oii", unde i-au pus o cruce mare de piatră, care a dăinuit acolo multă vreme, încât și azi se pomenește de „Crucea lui Voinea".

Iar drumul însemnat prin zăpadă de oaia lui Voinea a fost bătătorit și a devenit vestit în tot ținutul Teleormanului. De atunci, acest drum poartă numele de „Drumul oii".

FÂNTÂNA LUI BÂRSAN

Într-o noapte, Ștefan cel Mare și cetele adunate de cei șapte feciori ai babei Vrâncioaia s-au strâns într-o poiană, au făcut câteva focuri mari, au scos de prin desagi merinde și au mâncat. Apoi, pentru a nu-i fura somnul, au început să cânte din frunză ori din bucium.

Niște ciobani care își purtau turmele prin apropiere, auzind glas de bucium în puterea nopții, au pornit spre locul dincotro venea glasul și s-au bucurat nespus de mult când au văzut că cei care cântă nu sunt turci, ci ostași din oastea lui Ștefan-Vodă, care rătăcea prin munți să strângă altă oaste cu care să-i înfrângă pe păgâni.

Auzind ce caută, dintre ciobani ieși un flăcău voinic care zise lui Vodă:

- Luminate și înălțate Doamne! Eu sunt baciul Bârsan. Nu am decât 18 ani și sunt cel mai tânăr stăpân de stână de pe aceste plaiuri. Tatăl meu, baciul Fulga, a fost și el ostaș al Măriei Tale, dar a murit în lupta de la Podul Înalt, ucis de păgâni. Acum vreau să intru și eu în oastea Măriei Tale, cu mai mulți dintre argații mei, pentru a fi alături de verii mei, Vrânceni. Mama mea, care e soră cu mătușa Tudora, s-ar bucura știind că merg și eu alături de ei la luptă.

Auzindu-l, Vodă îl îmbrățișă și îl sărută.

Tânărul Bârsan ceru apoi un cal de la verii săi, feciorii Vrâncioaiei și alergă s-o vestească pe mama sa și să-și strângă argații și prietenii. După ce-și luă rămas bun de la mama sa, o luă spre valea Putnei și-i anunță pe toți că Ștefan strânge o nouă oaste. Până în zorii zilei reuși să adune câteva sute de ciobani, care se bucurară că-i pot fi de folos lui

Ștefan.

Calul pe care îl luase de la verii săi muri de oboseală. Flăcăul luă altul și alergă din nou, urcând dealurile, coborând văile și străbătând pădurile, până căzu și cel de-al doilea cal. Când soarele era spre apus, Bârsan văzu că-i moare și cel de-al treilea cal.

Atunci voinicul porni pe jos și alergă până când străbătu toate plaiurile și le dădu tuturor cunoscuților vestea care îi înflăcăra inima și-i da puteri nemăsurate. Alergă astfel toată noaptea și toată ziua următoare, fără să mănânce sau să bea ceva.

Spre seară, ajungând la tabăra lui Ștefan, atâta putu să mai zică:

- Am adus două sute patruzeci ... pe ales ... Măria Ta! - și se prăbuși la pământ.

Ciobanii îi săriră în ajutor, dar nu mai putură să facă nimic pentru el, căci își dăduse deja sufletul.

Ștefan porunci să i se sape mormântul chiar acolo, în malul râului Putna, iar la cap i-au pus o piatră mare, care se vede și astăzi.

Spre toamnă, când țara a fost curățată de păgâni, Ștefan-Vodă a ajuns la locul unde fusese îngropat feciorul lui Fulga, și a chemat toți preoții din satele și din mănăstirile apropiate și i-a pus să citească rugăciuni de slavă pentru sufletul tânărului Bârsan.

Pentru ca nimeni să nu uite numele și fapta inimosului cioban, Vodă a poruncit să se facă în apropierea mormântului o fântână de piatră care de atunci se numește „Fântâna lui Bârsan". Iar satului, care s-a format pe acel plai, i-au zis Bârsești, după numele aceluiași Bârsan, sat care se află și astăzi în ținutul Putnei.

DOAMNA LUI ȘTEFAN-VODĂ

Odată turcii au năvălit în Moldova, cu oaste multă, hotărâți să-l răpună pe Ștefan cel Mare.

Vodă însă nu era acasă. Doamna sa a luat-o la fugă încotro a văzut cu ochii. Turcii s-au luat după ea și au fugărit-o prin munți, pe dealuri și prin păduri, până într-un loc de pe malul Prutului. Aici doamna s-a ascuns într-o peșteră de pe malul apei. Se zice că, în acel loc, astăzi nu mai poate urca nimeni. Se pot vedea numai urmele scării pe care ea a urcat spre peșteră.

A rămas aici vreme multă, până ce în țară s-a făcut din nou liniște. Se pregătea să plece și ea spre casă, când și-a zărit soțul, pe Ștefan-Vodă, care plecase cu oaste multă să-și caute tovarășa de viață.

În drum spre casa de la Hârlău, el îi povestea doamnei cum i-a alungat pe turci și ce isprăvi a mai făcut.

După mult timp de la ieșirea ei din peșteră, mai mulți oameni s-ar fi urcat acolo sus și ar fi văzut la intrare uși de piatră și lacăte mari, tot de piatră.

Se spune că acolo ar fi și azi comori ascunse de doamna lui Ștefan.

Acea stâncă, precum și satul dimprejurul ei, se numește de atunci ,,Stânca Doamnei".

IZVORUL DIN "VALEA POȘĂGII'

Se zice că demult trăia pe „Valea Posăgii" o fată frumoasă ca ruptă din soare. Tatăl său era păstor, iar ea de multe ori mergea cu oile la păscut.

Tot atunci trăia și un tânăr cioban, înalt ca bradul și atât de frumos și de puternic, încât cu greu ai fi găsit unul care să-i semene.

Cei doi tineri, cum s-au văzut, s-au și îndrăgostit unul de altul și au hotărât să se căsătorească, însă tatăl fetei, un moșneag zgârcit, nici n-a vrut să audă de dorința lor și l-a alungat de la casa sa pe tânărul cioban, spunându-i că el își dorește pentru fata sau un cioban bogat, care să aibă o stare bunișoară.

Astfel ciobanul a plecat în lumea mare să-și încerce norocul. La câțiva ani, după ce și-a agonisit o turmă de oi, s-a întors să-și caute iubita, dar aceasta murise de dorul lui. Deasupra mormântului îi crescuse un brad frumos, din care tânărul și-a făcut un fluier. În fiecare seară cânta la mormânt doine atât de frumoase și de înduioșătoare, de ți se rupea inima ascultându-l.

După un timp n-a mai putut suporta durerea care îi apăsa sufletul chinuit și de dor și de supărare s-a transformat într-o stană de piatră, care și astăzi scoate gemete dureroase și varsă lacrimi după iubita sa.

LACUL SIMINA

Trăia odată într-un sat un cioban care se numea Bodea. El se îndrăgostise de Simina, fiica Runcului, o fată nespus de frumoasă. Se iubeau mult amândoi și doreau să se căsătorească, însă n-a fost să fie așa, căci un boier grec, pe nume Ilie Pitarul, pusese ochii pe fată.

Într-o zi Pitarul merse în casa Runcului și o răpi pe Simina, pe care o necinsti. Aceasta, de durere și de rușine, își puse capăt zilelor, aruncându-se într-un lac. Ea a fost însă răzbunată de ciobanul Bodea, care l-a urcat pe grec și l-a legat între stâncile Pitarului, unde vulturii l-au mâncat de viu.

De-atunci, piscul poartă numele Pitarului, iar lacul în care s-a înecat fata se numește „Lacul Simina".

LEGENDA MUNTELUI RETEZAT

Se spune că în Țara Hațegului din județul Hunedoara își făcuseră sălaș niște uriași. înainte de moartea sa, căpetenia uriașilor împărți țara celor doi copii ai lui, un băiat și o fată.

Ca să vadă mai bine cât de mare este partea lor din moștenire, cei doi se urcară pe câte un munte: feciorul pe muntele Retezat (care atunci avea alt nume), iar fata pe vârful Rusca, spre apus de Retezat.

Fetei i s-a părut că partea de țară a fratelui său este mai mare și mai frumoasă decât a ei, care era plină de stânci și nu avea prea multe păduri și poieni frumoase.

De ciudă, fata a luat un fier de plug și l-a aruncat spre fratele său, care era pe celălalt vârf. Fierul nu l-a nimerit pe flăcău, dar a retezat vârful muntelui, care de atunci a rămas retezat.

De aceea i se spune muntele Retezat.

LEGENDA MUREȘULUI ȘI A OLTULUI

Pe vârful unui munte, într-o cetate cu două turnuri, trăia odată un împărat care avea doi copii. Într-o vară, împăratul a plecat la război, dar nu s-a mai întors.

Împărăteasa a trimis soli în toate colțurile țării să-i caute soțul, dar nici după ani întregi de căutări împăratul nu a fost găsit. Când plecase el de acasă, copiii erau mici, iar acum se făcuseră flăcăi de însurătoare. Unul dintre ei crescuse în turnul dinspre miazănoapte, iar celălalt în turnul dinspre miazăzi. De aceea, ei aveau atât caracterul, cât și gândirea diferite.

Acum, când se făcură mari, se hotărâră să plece amândoi în căutarea tatălui lor. Mama lor se bucură că are băieți atât de buni, dar în același timp se și întristă, căci se temea să nu-i piardă. Până la urmă îi lăsă totuși să plece, dar îi sfătui să meargă amândoi pe același drum și niciodată să nu se despartă.

Nici nu ieșiră bine din cetatea părinților, că băieții începură să se certe între ei. Văzând că nu se pot înțelege, unul a apucat-o către miazănoapte, iar celălalt către miazăzi. Cel care a pomit spre miazănoapte se numea Mureșul, iar celălalt se numea Oltul.

Oltul era năvalnic, iute din fire și a luat-o nebunește la vale, iar Mureșul era întunecat la inimă și liniștit ca noaptea pașnică și a luat-o încet spre miazănoapte. După o vreme însă, Mureșului i-a venit dor de fratele său și s-a întors spre miazăzi ca să-l caute. Nu numai că nu l-a găsit, dar a pierdut și drumul pe care apucase. Și-a continuat căutarea în altă parte, liniștit.

Mama lor, când a văzut că fiii săi s-au despărțit, a alergat după ei pentru a-i face să urmeze același drum, dar nu a reușit să-i ajungă, mai ales că ei fugeau în două părți. De aceea, a început să plângă și cu mare zdrobire de suflet i-a blestemat să nu se întâlnească niciodată. Din blestemul de mamă deznădăjduită și din lacrimile ei s-au făcut două râuri: unul răzvrătit, răzbătător, aprig, clocotitor, celălalt tăcut, liniștit, molcom, greu de tulburat.

De atunci, Oltul străbate munți cu prăpăstii și se abate pe la Turnul-Roșu, clocotind și izbindu-se de stânci. De aceea i se cântă cântecul:

„Oltule, râu blestemat,
Te-ai făcut adânc și lat;
Că vii mare, spumegat
Și cu sânge amestecat."

Iar Mureșul, de atunci, curge tot pe șesuri, liniștit și încrezător că își va găsi tatăl. Lui i se cântă cântecul:

„Mureș, Mureș, apă lină,
Trece-mă-n țară străină,
Și-mi fă parte de odihnă."

LEGENDA RÂULUI STREI

Se zice că Dan-Căpitan avea o fată pe nume Orelia (Aurelia). La nașterea sa, ursitoarele i-au prezis că, în ziua când va împlini 12 ani, va veni împăratul zmeilor și o va răpi. Tatăl său o va putea scăpa numai zidind într-un vârf de munte o cetate și ascunzând-o acolo.

Căpitanul Dan nu mai pierdu timpul și puse de se zidi o cetate pe dealul de deasupra Hațegului, unde o închise pe micuța Orelia. De atunci acea cetate se numește Orlea. La poartă a pus doi viteji care să păzească cetatea și să se lupte cu zmeul când va veni să-i răpească fiica.

În ziua când Orelia a împlinit 12 ani, împăratul zmeilor s-a așezat pe vârful Muntelui Retezat, de unde și-a aruncat buzduganul asupra cetății. Cei doi voinici l-au prins înainte ca acesta să atingă zidurile cetății și l-au aruncat către Munții Ruscăi. Zmeul răcnea de turbare, iar paznicii și-au scos bardele și le-au aruncat asupra zmeului. Acestea au lovit vârful muntelui și l-au retezat. De mânie, zmeul s-a aruncat în gol și s-a prefăcut într-un râu mare și furios, care se numește Streiul.

De atunci, acest râu curge cu repeziciune printre stânci și se îndreaptă către muntele Orlea, pentru a-l distruge și pentru a o răpi pe Aurelia, care se zice că și astăzi stă ascunsă în cetatea ridicată de tatăl său.

LEGENDA SATELOR ZLATA ȘI CÂRLOMANU

În ținutul Teleormanului se află și astăzi un sat care se numește Zlata, iar puțin mai sus, alt sat numit Cârlomanu. Numele lor este legat de o viteză ciobăniță care a îmbrăcat haine de voinic, s-a înarmat și a plecat să lupte împotriva păgânilor, alături de logodnicul său, viteazul Cârlomanu.

Era pe vremea când Mihai Viteazul se lupta cu turcii lui Mustafa-Pașa la poalele Balcanilor. O oaste de români, condusă de boierul Radu Calomfirescu, lupta în părțile Teleormanului. În această oaste intrase și ciobănașul Cârloman, un flăcău care dorea să-și răzbune tatăl ucis de turci.

Acest Cârlomanu își lăsase turma în grija mamei și a logodnicei sale, ciobăniță Zlata. După numai câteva zile de la plecarea sa, o ceată de turci a năvălit asupra stânei sale și i-a răpit toată turma, omorându-i și mama. Ciobăniță Zlata nu era atunci acolo și astfel a scăpat cu viață. Când s-a întors și a văzut ce s-a întâmplat, a cuprins-o o mare amărăciune, însă nu a plâns, cum fac alte femei.

Ea a îmrăcat haine bărbătești și, jurând să se răzbune, a alergat în oastea lui Radu Calomfirescu, alături de logodnicul ei. În fața marelui boier s-a dat drept bărbat, cu numele Zlatco. Radu o primi bucuros alături de Cârlomanu, iar în grelele lupte care s-au dat cu păgânii pe valea Călmățuiului, la Putineiu și la Piatra, cei doi ciobănași s-au luptat ca leii.

Despre vitejia lor s-a dus vestea până la Mihai Viteazul care, întorcându-se de peste Dunăre încărcat de

prăzi, de robi și de fală, i-a chemat la sine, între alți viteji, și pe cei doi ciobănași de pe Călmățuiu, pentru a le mulțumi și pentru a-i răsplăti pentru faptele lor vitejești.

Atunci află Vodă că Zlatco este, de fapt, Zlata. Chemă apoi toate neamurile lor și câțiva preoți și porunci să se facă nuntă mare. Chiar el i-a cununat pe cei doi tineri, iar ca dar de nuntă le-a dăruit două moșii mari și mănoase: una mai spre sud, pe care s-a întemeiat satul Zlata, iar alta mai spre nord, pe care s-a ridicat satul Cârlomanu, sate care există și în zilele noastre.

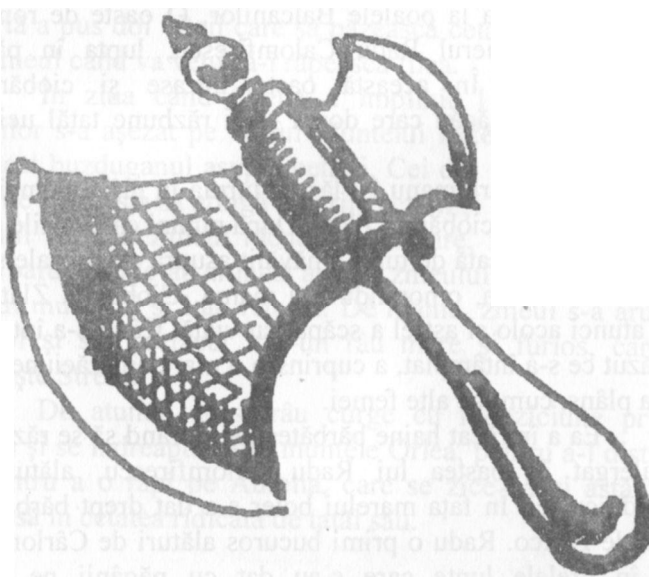

LEGENDA ZIDIRII CETĂȚII POENARII DIN MUNȚII ARGEȘULUI

În timp ce Țepeș-Vodă se lupta cu Mahomed, care îi jefuia țara, o parte dintre boierii români, deranjați de cinstea și orânduiala voievodului, au plănuit să-l vândă sultanului și să pună alt domn în locul lui.

Era chiar de sărbătoarea Paștelor. Boierii s-au strâns cu familiile lor la Târgoviște, unde au întins mese mari și petreceau cu cel pe care îl voiau domn, nepăsându-le de cei care, în acest timp, luptau cu turcii. Pe Țepeș îl credeau pe câmpul de luptă, așa că petreceau în voie, fară teamă.

Țepeș-Vodă, aflându-le planul, s-a întors la Târgoviște, luându-i pe nepregătite. Supărat peste măsură de ceea ce văzu, Vodă hotărî să-i tragă în țeapă pe boierii cei bătrâni, care au vrut să-l vândă. Iar pe fiii și fiicele acestora îi duse în munții Argeșului și-i puse să care pietre, var și cărămidă până vor ridica, pe creasta munților, o cetate mare și puternică. De atâta cărat, hainele cele de sărbătoare se rupseseră, de curgeau zdrențe de pe dânșii.

Astfel au zidit feciorii boierilor răzvrătiți cetatea Poenarii, care se găsește și astăzi în munții Argeșului.

PIATRA DOAMNEI

În partea de răsărit a județului Făgăraș, pe muntele Piatra-Craiului, locuiau pe vremuri o zână cu fiica ei. În județul Brașov, în vârful dealului Măgura Codlei, se afla, cetatea împărătesei Neagra.

Neagra avea un singur fecior, care se îndrăgostise de zâna cea tânără, cu toate că un om muritor nu trebuia să iubească o zână, căci moartea i-ar fi fost pedeapsă. Fata nici măcar nu voia să audă de băiatul împărătesei, care se îmbolnăvi rău de dorul ei.

Împărăteasa Neagra, care era un fel de vrăjitoare, încercă prin fel de fel de farmece să înmoaie inima zânei și să o facă să-i iubească feciorul, dar totul fu în zadar. Disperată că fiul său se îmbolnăvea tot mai rău, Neagra hotărî să o prăpădească pe biata fată.

Într-o zi se luă după ea și ajungând-o, o prefăcu într-o stană de piatră. Această stâncă se poate vedea și astăzi, fiind cunoscută sub numele de „Piatra Doamnei".

PODUL HARAPULUI

În părțile Vasluiului, nu departe de locul unde s-a dat bătălia în care au fost înfrânți turcii, se află și astăzi un pod peste pârâul Rahovei, căruia oamenii îi zic „Podul Harapului".

Pe când boierii și curtenii alergau călare după rămășițele oștirii turcești, iar oștenii strângeau tunurile, armele și steagurile păgâne, iată că din grămada de leșuri care zăceau pe locul unde fusese podul de lemn se ridică o matahală de om negru și mare, care porni năuc pe malul pârâului în sus.

Românii începură să râdă și să chiuie când îl văzură. Unul dintre ei luă arcul și voi să-l izbească, dar Ștefan-Vodă îl opri și le porunci oștenilor să-l prindă și să i-l aducă viu și nevătămat.

Mai mulți ostași fugiră atunci să-l prindă pe harap. Acesta alergă până se pierdu prin codri, apoi ajungând la o cotitură a pârâului, unde era o punte peste apă, vru să treacă pe celălalt mal, dar din cauza oboselii căzu și muri acolo, pe punte.

Lui Ștefan-Vodă îi păru rău de moartea harapului, iar la locul unde muri harapul porunci ostașilor să facă un podeț mai mare care de atunci și până astăzi se numește „Podul Harapului".

RÂUL DOAMNEI. PIATRA DOAMNEI

În vremurile când tătarii năvăliseră în țara noastră, o tânără domniță alerga pe dealuri de frica acestora, care voiau să o pângărească.

Tânăra alergă întruna, până ajunse la un râu cu apa mare. Deoarece nu putu să treacă apa, începu să fugă în sus, pe malul stâng al râului, până într-un loc numit „Corbii". Aici găsi o piatră mare și se ascunse după ea. Tătarii o zăriră și porniră s-o prindă.

Tremurând de frică, domnița încercă să treacă râul, sperând că va reuși să scape cu viață, dar o luară valurile și se înecă.

De atunci, acel râu se numește „Râul Doamnei", iar piatra după care s-a ascuns domnița se numește „Piatra Doamnei".

SCĂRILE LUI VODA

În Munții Vrancei se află un pisc cu numele „Scările lui Vodă".

Legenda spune că, într-o zi, Ștefan cel Mare împreună cu o ceată de oșteni rătăceau prin codri. Ajungând în golul Verdelui, într-o poiană mare și frumoasă, s-au oprit să se odihnească.

Vodă, temându-se să nu fie atacat pe neașteptate de dușmani, a plecat să cerceteze împrejurimile. S-a urcat atunci pe creasta muntelui Pietrosul, care se ridica chiar în fața poienii unde poposiseră.

Deoarece muntele era stâncos, iar coasta abruptă, oștenii au săpat niște trepte, pe care Vodă a urcat până în vârf.

De atunci, acestui pisc i-a rămas numele de „Scările lui Vodă" și chiar și astăzi mai putem vedea treptele săpate de ostașii lui Ștefan.

SOMEȘUL ȘI CRIȘUL

La poalele muntelui Vlădeasa trăia demult un crai tânăr și frumos, care se numea Bogdan. La puțină vreme după ce se însură, năvăliră dușmanii pe hotarele lui, îi distruseră cetatea, iar pe el îl omorâră.

Soția sa care scăpă cu viață, își adună turmele care mai rămaseră și se urcă pe munte. Aici, pe locul care și azi se numește Bogdăneasa, își făcu un bordei, unde născu doi băieți gemeni.

Când se făcură mari, copiii îndrăgiră ciobănia și toată vara își purtau turmele la pășune prin poienile din apropiere, în timp ce oile păsteau, ei cântau din fluier pentru a trece timpul mai repede. Într-o vară însă, din cauza secetei, nu mai găsiră iarbă prin poienile lor și se hotărâră să plece în căutarea unor pășuni mai bune. Așadar, își luară rămas bun de la mama lor și porniră la drum.

Abia în vârful muntelui găsiră apă și o pășune verde. Se stabiliră în acest loc, unde își făcură și o colibă. Într-o seară, după ce aprinseră focul pentru a-și face de mâncare, începu să sufle un vânt ascuțit și frații simțiră cum îi cuprinde, fără veste, somnul. A doua zi, când se treziră din somn, soarele era la amiază. Oile zbierau de foame, iar câinii abia se mai țineau pe picioare de obosiți ce erau. Speriați, feciorii își numărară oile, dar nu lipsea nici una dintre ele. Se liniștiră și își scoaseră repede oile la pășune. Aici începură din nou să cânte din fluier, dar deodată le răsări înainte, ca din pământ, o fată frumoasă ca o zână.

Fata se apropie de ei și le zise:

- Rău ați făcut că ați venit aici, voinicilor, pentru că

aceasta este moșia mamei mele, care este vrăjitoare și vrea să se răzbune pe voi. Eu am venit să vă ajut și să vă spun cum să vă feriți de vrăjile ei. Aseară ea a trimis „Somnul" la voi, pentru a vă adormi pe veci. Mie mi-a fost milă de voi și am furat o parte din el. Deseară însă îl va trimite din nou, însă nici atunci nu vă va omorî. Mâine dimineață îl va trimite la voi pe fratele meu și, dacă îl veți bate, va trimite și cerboaica. Această cerboaică are în frunte un corn, în care îi stă puterea. Dacă voi veți putea reteze cornul, atunci ați scăpat.

După aceste vorbe, fata le întinse o frunză și le spuse că cel care se va șterge cu frunza pe frunte va rămâne treaz. Dacă însă se vor șterge amândoi, frunza își va pierde puterea de vrajă.

Când se lăsă seara, fratele cel mic se rugă de cel mare să-l lase pe el să-și încerce norocul. Deoarece vântul începu din nou să bată și îi cuprinse iarăși somnul, mezinul scoase frunza și se șterse cu ea pe frunte. Deodată simți că îi crește puterea și se pregăti să acționeze. În acel moment câinii începură să alerge în toate părțile, lătrând furioși și oile să se frământe în staul. Feciorul se ridică, strigă către oi și își chemă câinii la el, care se liniștiră imediat.

După miezul nopții câinii începură să latre mai tare, iar ciobanul văzu la lumina lunii un om care se apropia de staul. Câinii care lătrau furioși, imediat amuțiră pe veci. Flăcăul îi zise străinului să-i lase oile în pace, căci altfel va fi vai și-amar de pielea lui. Fiul vrăjitoarei, căci el era, îl chemă să se lupte cu el. Ciobanul nu se sperie și începură lupta, care ținu până la ivirea zorilor, când pe zmeu îl părăsiră puterile și fu omorât.

Se trezi atunci și fratele mai mare și începură amândoi să plângă după câinii prăpădiți de zmeu. Seara luă și el frunza, se frecă cu ea pe frunte și se puse la pândă. După miezul nopții auzi un răcnet sălbatic, apoi văzu venind în goană un cerb, care în loc de două coame avea numai unul în

frunte.

Ciobanul apucă ciomagul și lovi cornul cerboaicei, pe care îl rupse. Cerboaica se sperie și o luă la fugă înapoi, de unde venise. Flăcăul alergă la locul unde văzuse căzând cornul și îl luă în mână să se uite la el, dar imediat se prefăcu într-un izvor. Fata vrăjitoarei uitase să le spună băieților să nu se atingă de el.

Nu peste mult timp se trezi și mezinul și începu să-și caute fratele. Umblând încolo și încoace, dădu cu ochii de ciomag și de corn. îl luă în mână și se prefăcu și el într-un alt izvor. Aceasta fusese răzbunarea vrăjitoarei.

Izvorul fratelui mai mare este Someșul, care curge lin, iar izvorul mezinului este Crișul, care curge repede, de parcă aleargă în căutarea fratelui pierdut. Locul unde a căzut cornul se numește și astăzi „Cornul Cerboaicei".

STÂNCA CAPRELOR

Pe teritoriul comunei Vânători-Neamț, în ramura munților Sihlea, se înalță o stâncă numită „Stânca Caprelor", care este despărțită de celelalte stânci de o prăpastie, „Prăpastia lui Coroiu".

Se zice că în aceste locuri trăia demult un sihastru care se chema Coroiu. Toată viața lui și-o petrecuse în post, iar uneori mânca buruieni pe care i le aduceau niște căprioare în gură.

Într-o zi, simțind că i se apropie sfârșitul a chemat toate căprioarele lângă el ca să-i țină de urât. După ce a murit, căprioarele s-au pus pe plâns, iar din lacrimile lor s-a făcut un izvor limpede ca lacrima. Au luat apoi trupul sihastrului și au coborât cu el în prăpastie, unde au săpat un mormânt și l-au îngropat.

De atunci, această prăpastie se numește „Prăpastia lui Coroiu", iar stânca se numește „Stânca Caprelor".

Oamenii cred că ierburile care cresc în aceste locuri au leac tămăduitor și prelungesc chiar viața.

STÂNCA COJOCARULUI

Se spune că, în satul Bicaz, ar fi trăit cândva un cojocar, care cosea cojoace și le vindea. Acest flăcău era frumos de pica, iar numele său era Niță.

Tot în acest sat trăia atunci o fată la fel de frumoasă, Ilenuța. Părinții săi erau bogați, aveau turme de oi și cirezi de vite, așa că se așteptau ca fata lor să se mărite cu un flăcău bogat.

Într-o zi Niță Cojocarul o văzu pe fată, de care se îndrăgosti pe loc. De atunci gândul îi era numai la ea. Nu mai putea nici să coase la cojoace și oriunde mergea, i se părea mereu că o vede înaintea ochilor

Nemaiputând îndura această tristețe, a mers la părinții fetei pentru a le cere mâna acesteia. Părinții Ilenuței l-au luat însă peste picior și i-au râs în nas, spunându-i că fata lor nu este pentru el.

Rușinat, Niță plecă de acolo cu gândul că viața sa nu are sens fără Ilenuța. Ajunse la o stâncă și se urcă pe ea, de unde se aruncă în gol, făcându-se una cu pământul.

De atunci, această stâncă, care se află în comuna Bicaz, se numește „Stânca Cojocarului".

STÂNCA DOCHIA

Se zice că Dochia a fost o fată care, încă de mică, a fost dusă la schitul de la poalele Ceahlăului, iar când a crescut, s-a călugărit.

Într-o zi, s-a depărtat de schit și a început a se plimba printr-o frumoasă poiană din apropierea schitului. I-a plăcut atât de mult încât, de atunci, în fiecare dimineață ieșea să dezmierde florile înviorate de rouă. Alți prieteni nu avea, decât florile și păsările codrilor.

Într-o zi, în această poiană a întâlnit un prinț frumos, de care s-a îndrăgostit pe loc. Acum nu o mai interesau nici florile, nici păsările, gândul fiindu-i numai la iubitul ei. Și-au făcut multe visuri împreună și erau foarte fericiți amândoi.

A venit însă o zi, când Dochia l-a așteptat în zadar pe drăguțul ei, că acesta nu a mai venit, ca de obicei, la locul întâlnirii. A așteptat o zi, a așteptat două, apoi nouă, dar prințul tot nu s-a arătat. Într-o zi, a aflat că s-a însurat. Vestea a durut-o atât de mult că i-a întunecat judecata.

A doua zi în zori a ieșit iar să-și dezmierde florile, după care nu s-a mai întors la schit. S-a urcat însă pe Ceahlău, unde a rătăcit douăsprezece zile, nebună de durere și deznădejde. În cea de-a douăsprezecea zi s-a suit pe o stâncă mare și și-a dat drumul în prăpastie.

De atunci, stânca poartă numele de Dochia, iar primele 12 zile din luna martie sunt zilele de rătăcire ale Dochiei.

Se crede că aceste zile corespund celor 12 luni ale anului. Ziua de 1 martie reprezintă luna ianuarie, iar ziua de 12 martie reprezintă luna decembrie. Oamenii cred că, așa cum este timpul din aceste zile, așa va fi și luna corespunzătoare.

TURNUL LUI BUTU

În masivul Ceahlăului se află o stâncă foarte greu de urcat, numită „Turnul lui Butu".

Se zice că domnitorul Alexandru cel Bun avea o fiică, Ana, pe care hotărâse să o căsătorească cu un român viteaz și ostaș de frunte, Butu. În această vreme, leșii se războiau cu nemții, iar domnul Moldovei trimise pe viitorul său ginere cu 500 de călăreți, în ajutorul leșilor. Butu muri însă în timpul luptelor, lăsând-o cu inima îndurerată pe Ana, care hotărî că nu o să mai iubească vreodată un alt bărbat.

La vreo jumătate de an de la moartea lui Butu, domnitorul Alexandru își chemă fiica și îi spuse că vrea să o logodească cu un mare boier. Ana se împotrivi dorinței tatălui său, dar acesta nici nu vru să o asculte și o și logodi.

Ziua pentru căsătorie se apropia, așa că începură pregătirile de nuntă. Ana voia să fugă de acasă, dar era păzită de slujitorii lui Alexandru. Atunci, hotărî să ceară ajutorul vrăjitoarei Helgea, care putea să învie morții și să-i scoată din morminte.

Stabiliră așadar amândouă ca, în noaptea nunții, să-l scoată din mormânt pe Butu și să-l aducă la palat, pentru a-l sperla pe mirele pe care nu îl dorea.

Zis și făcut. Butu sosi în camera Anei, o sărută și o chemă să vină la el. Fata nu stătu mult pe gânduri și urcă alături de iubitul ei pe un cal năzdrăvan, care zbură cu ei de nici nu atingea pământul.

Tot gonind așa, ajunseră la un loc unde era sălașul dracilor. Aici calul se poticni și era să cadă, dar Ana dezlegă o cruciuliță pe care o purta la gât și o aruncă în jos, astfel că

puterea dracilor slăbi imediat.

Calul zbură mai departe și ajunseră în munți. Când să treacă însă piscul Ceahlăului, cocoșii cântară și Butu își pierdu puterile. Astfel căzură toți și se prefăcură în stană de piatră. Piatra s-a numit „Turnul lui Butu".

Oamenii acelor locuri spun că, de câte ori se urcă pe Ceahlău, își fac cruce, când ajung în dreptul „Turnului lui Butu".

CUPRINS

LEGENDE DESPRE PĂSĂRI, ANIMALE ŞI INSECTE *REPOVESTITE DE HORINCĂR FLOAREA* 5

LEGENDA MÂŢEI 7
LEGENDA CÂINELUI 9
ACUL ALBINEI 11
LEGENDA BERZEI 12
LEGENDA BIVOLULUI 13
LEGENDA BROAŞTEI ŢESTOASE 14
LEGENDA BUFNIŢEI 16
LEGENDA CÂRTIŢEI 17
LEGENDA CUCULUI 18
LEGENDA CIOCĂNITOAREI 19
LEGENDA GREIERULUI ŞI A FURNICII 21
LEGENDA LILIACULUI ZBURĂTOR 23
LEGENDA MISTREŢILOR 24
LEGENDA PĂUNULUI ŞI A LEBEDEI 25
LEGENDA RÂNDUNICII 27
LEGENDA ŢÂNŢARULUI 28
LEGENDA URSULUI 29
LEGENDA VULPII 31

LEGENDE BIBLICE *REPOVESTITE DE MARINA MAGDALENA FERENŢ.* 33

ALUNUL ŞI VIPERA 35
BUSUIOCUL LA CREŞTINI 36
LEGENDA CRINULUI 37
CUM A CREAT DUMNEZEU PUZDERIA DE INSECTE 38
FLOAREA PAŞTELUI ŞI LEGENDA EI 39
LEGENDA MACULUI 40
LEGENDA MĂGĂRUŞULUI 41
LEGENDA NUCULUI 42
LEGENDA SĂLCIEI PLÂNGĂTOARE 43
LEGENDA SĂLCIEI ŞI A MĂSLINULUI 44

LEGENDE DESPRE PLANTE *REPOVESTITE DE HORVAT SUSANA* 45

LEGENDA BRADULUI 47
LEGENDA FLORII-SOARELUI 48
LEGENDA LĂCRIMIOARELOR 49
LEGENDA MESTEACĂNULUI 50
LEGENDA PLOPULUI CU FRUNZA TREMURĂTOARE 51
LEGENDA PORUMBULUI 53
LEGENDA PRIMULUI GRÂU SEMĂNAT 55
LEGENDA TUTUNULUI 57
LEGENDA CASTANULUI 59
LEGENDA URZICII 61
LEGENDA VIȚEI-DE-VIE 62

LEGENDE ISTORICE *REPOVESTITE DE HORVATOZANA* 63

LEGENDA ÎNTEMEIERII ROMEI 65
DRAGOȘ-VODĂ 68
ȚIGANUL CARE NU ȘTIA "TATĂL NOSTRU" 70
FESUL LUI ALI-TURCUL 73
IOAN CORVIN ȘI CORBUL 75
VLAD-ȚEPEȘ ȘI CERȘETORII 77
VLAD-ȚEPEȘ PEDEPSEȘTE PE CEI LINGUȘITORI ȘI CRUȚĂ PE CEI CARE SPUN ADEVĂRUL 78
VLAD-ȚEPEȘ ȘI FEMEIA LENEȘĂ 80
NEGUSTORUL FLORENTIN 82
SOLDAȚII LUI ȚEPEȘ ÎN FAȚA SULTANULUI 84
MARIA PUTOIANCA 86
CUM A SCĂPAT NEGRU-VODĂ ȚARA DE TĂTARI 88
ȘTEFAN VODĂ ȘI ICOANA 89
SFÂNTULUI GHEORGHE 89
SABIA LUI ȘTEFAN-VODĂ 92
OLOGII DE LA CĂLMĂȚUI 94
CERBII LUI MIHAI VODĂ 96
MOARTEA LUI CONSTANTIN BRÂNCOVEANU 98

LEGENDE GEOGRAFICE *REPOVESTITE DE HORVATH RODICA* 101

DRUMUL OII 103
FÂNTÂNA LUI BÂRSAN 106
DOAMNA LUI ȘTEFAN-VODĂ 108

IZVORUL DIN "VALEA POȘĂGII 109
LACUL SIMINA 110
LEGENDA MUNTELUI RETEZAT 111
LEGENDA MUREȘULUI ȘI A OLTULUI 112
LEGENDA RÂULUI STREI 114
LEGENDA SATELOR ZLATA ȘI CÂRLOMANU 115
LEGENDA ZIDIRII CETĂȚII POENARII 117
DIN MUNȚII ARGEȘULUI 117
PIATRA DOAMNEI 118
PODUL HARAPULUI 119
RÂUL DOAMNEI. PIATRA DOAMNEI 120
SCĂRILE LUI VODĂ 121
SOMEȘUL ȘI CRIȘUL 122
STÂNCA CAPRELOR 125
STÂNCA COJOCARULUI 126
STÂNCA DOCHIA 127
TURNUL LUI BUTU 128

Cartea CARGO
- o carte cuminte
pentru copiii cuminţi !